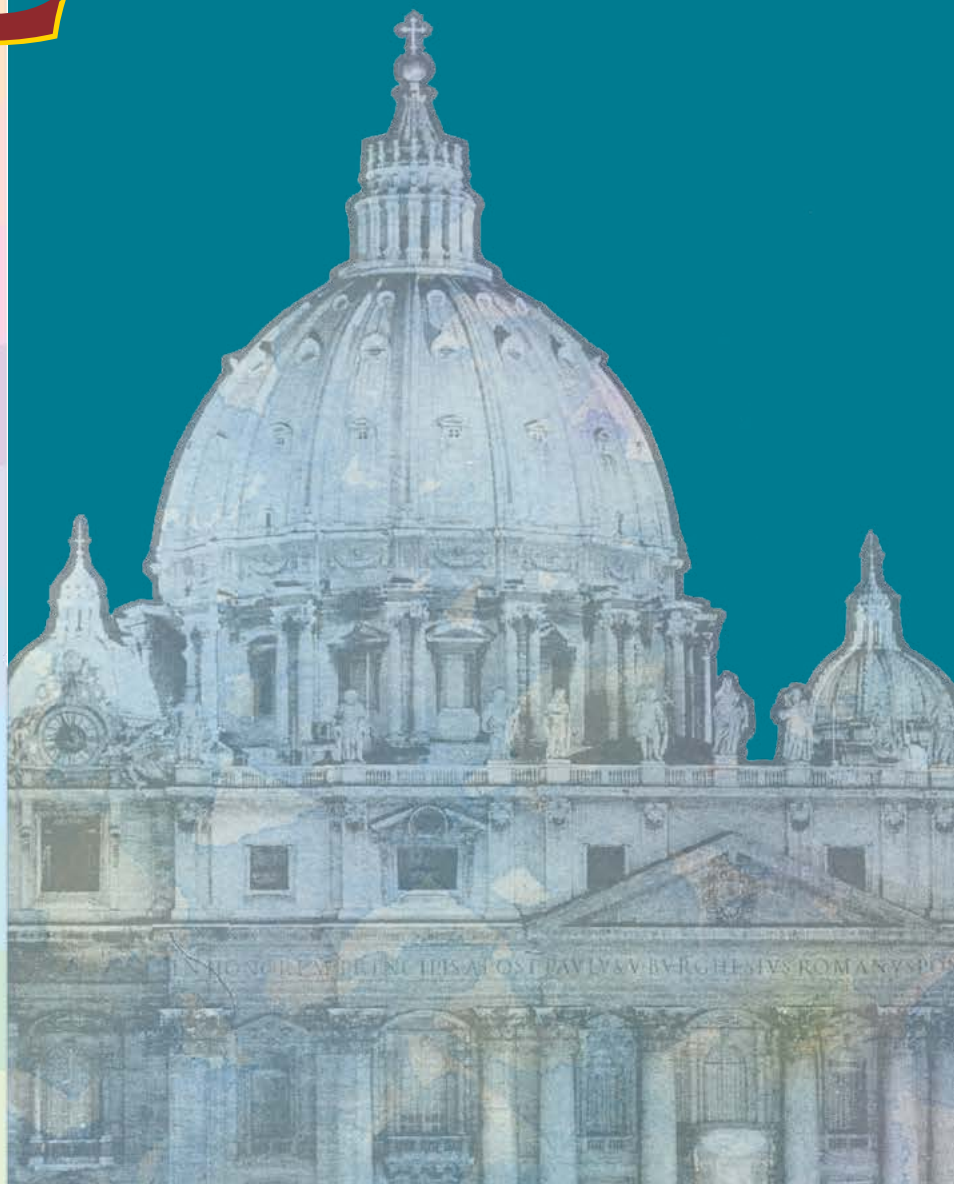

LUČ CERKVE

LETO 2016
ŠTEVILKA
24

- Uvodna misel..... 1
- p. Jože Pucelj DJ
Sredstva družbenega obveščanja 2
- p. Andrej Pirš FSO
Ali je pametno prevajati dela
Hansa Künga? 4
- p. Andrej Pirš FSO
Leto božjega usmiljenja 11
- p. Andrej Pirš FSO
Božji služabnik prof. dr. Anton Strle
kot spovednik..... 13
- prof. dr. Anton Strle
Tudi to spada k liturgični obnovi..... 16
- p. Andrej Pirš FSO
Po sinodi o družini 20
- p. Andrej Pirš FSO
Spomini na župnika
Božidarja Slapšaka (1917 – 2005) ... 21
- Anton Strle
Kronika župnije Planina pri Rakeku ... 29

Luč Cerkev je revija, ki jo občasno izdaja duhovna družina »Delo«.
Ureja p. Andrej Pirš FSO
Lektorira Berta Golob
Oblikuje Mihaela Svetek
Grafična priprava in izvedba Salve d.o.o. Ljubljana

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki, ki jih lahko pošljete na naslov: p. Andrej Pirš FSO, Kotna pot 8, Voglje, 4208 Šenčur; telefon 04/25-95-100; e-mail: andrej.pirs@daswerk-fso.org. Na tem naslovu revijo lahko tudi naročite. Številka osebne računa pri Poštni banki Slovenije je 90200-0216250060. Naslov spletne strani je: www.thework-fso.org.

Uvodna misel

Ves mesec januar je posvečen verskemu tisku in sredstvom družbenega obveščanja, ki imajo na človeka velik vpliv, danes še posebej. Zato je potrebno, da se tako tisti, ki oblikujejo vsebino, kakor tudi tisti, ki to vsebino sprejemajo, jasno zavedajo, kaj je prav in kaj ne. Zlasti katoliške založbe bi morale paziti, kaj izdajajo, in se vedno znova vprašati, ali s svojim prizadevanjem vero gradijo ali rušijo.

Vstopili smo v leto usmiljenja; njegove milosti smo na poseben način deležni pri prejemu zakramenta spovedi. Za podeljevanje tega zakramenta se je zelo trudil božji služabnik prof. dr. Anton Strle.

Ker se bliža stota obletnica rojstva duhovnika Božidarja Slapšaka, je to razlog, da se ga spomnimo v tej številki.

Pri škofijskem procesu za beatifikacijo prof. dr. Antona Strleta je sedaj zaključen prvi del. Teološki cenzorji so po pregledu vseh njegovih objavljenih del zaključili svoje delo. Sedaj je na vrsti zgodovinska komisija, ki mora pregledati vso neobjavljeno zapuščino in arhive ter zbrati dokumente, ki dokazujejo junaško stopnjo njegovih kreposti. To zahtevno delo priporočam v molitev. Božjega služabnika najbolje spoznamo iz njegovih zapisov. V tej številki je tako objavljen prvi del kronike, ki jo je pisal v župniji Planina.

p. Andrej Pirš FSO

p. Jože Pucelj DJ

Sredstva družbenega obveščanja

Neka dijakinja je današnjo situacijo opisala takole: »Danes je težko reči, kaj je prav in kaj narobe. Možnosti je vse več. Pregovor pravi: tisoč glav, tisoč misli. Neodločenega pa te naredi dejstvo, da vsi ti tisoči znajo svoje mnenje opravičiti. Danes slišiš veliko različnih mnenj o eni temi in vsa se ti zdijo logična. Človek se počuti kot na gugajoči se ladji, ki se obrača na vse strani in je vsakič v nevarnosti, da se bo prevrnila.« Tega ne gre zanikati. Sredstva družbenega obveščanja v veliki meri usmerjajo družbeno življenje. Zaradi obilice informacij je človek danes često brez prave orientacije. Mediji pa imajo tudi pozitivno stran, saj omogočajo hitrejši pretok informacij in večjo povezanost med ljudmi.

Naloga sredstev družbenega obveščanja je, da obveščajo, vzgajajo in zabavajo.

Obveščanje

Ljudje imajo pravico biti obveščeni o tem, kaj se v svetu dogaja. Informacije, ki jih dobivamo, ne bi smele biti ponarejene ali enostransko prikazane. »Že zaradi svojega poklica pri tisku imajo tisti, ki so zanj odgovorni, pri širjenju vesti dolžnost, da služijo resnici in ne žalijo ljubezni ... Izogibati se moramo skušnjavam, da bi zašli v blatenje« (KKC 2497).

Popolna objektivnost sicer ni mogoča, ker ima vsak sporočevalec svoj vrednostni sistem. Iz tega zornega kota naredi izbor novic, ki jih napiše ali prebere. Varovati pa se mora manipulacij. Naj naštejemo nekatere:

■ *Sugeriranje dejstev.* Sadni sok, ki je prišel na trg, so reklamirali, da izgleda kot sok, diši kot sok, je okusen

kot sok in s tem sugerirali kupcu, da je res pravi sadni sok, dasi je bila v resnici »čista kemija« brez sledi pravega sadnega soka. Sicer so uporabili besedico »kot« in na ovitku je bilo v drobnem tisku napisana vsebina, pa vendar ...

■ *Proizvajanje dejstev.* Predsednik ZDA Kennedy je imel za pripravo volilnih govorov cel štab pomočnikov, ki so do potankosti pripravili njegove nastope. Vse je bilo vnaprej pripravljeno: šale, citati, zaključki. Poslušalci pa so bili prepričani, da je vse spontano.

■ *Zamolčanje dejstev.* Za časa Stalina niso omenjali vloge Trockega v revoluciji. Prišel je namreč v nemilost. Retuširali so celo fotografije.

■ *Potlačenje dejstev.* Novinar npr. ve, da je nekaj ekološko škodljivo, pa to »preskoči« pri obveščanju, če npr. dobi namig, da bi to poslušalstvo vznemirjalo.

■ *Potvarjanje dejstev.* Reklamirali so sredstvo za uničevanje sadnega

mrčesa kot edino učinkovito, čeprav so vedeli, da je za ljudi škodljivo in so na razpolago človeku in naravi prijaznejša sredstva, ter enako ali še bolj učinkovita.

Vzgoja

Sporočevalec bi se moral truditi, da sprejemalca zdravi iz otopelosti in ga navaja h kritičnosti. V sporočilih naj bi poudarjal pozitivne človeške vrednote. Tako pa v medijih prevladujejo seks, nasilje in škandali. Današnji človek počasi izgublja svojo dušo in tone v brezcilnost.

Še posebej je zastrašujoče stanje otrok in mladostnikov, ki preživijo ure in ure pred televizorjem ali računalnikom. V nekem članku v Washington Postu se avtor sprašuje, ali bo civilizacija preživela, v kateri televizija poneumlja otroke, video igre pa v njih prebujajo morilske nagone.

Razvedrilo

Razvedrilni program, ki vsebuje humor, deluje brez dvoma terapevtsko. Na razpolago so raziskave kliničnih psihologov, ki dokazujejo, da lahko gledanje komedij podaljša življenje. So dobro zdravilo, ki odpravlja otežujoče napetosti, sprošča mišice, poživlja srce in dihalni sistem in pospešuje krvni obtok. V današnjem stehnziranem času, polnem kriznih žarišč in nečlovečnosti, je razvedrilo s pravim humorjem skoraj nujnost.

Odgovornost sprejemalca

Sprejemalci morajo znati kritično izbirati v poplavi informacij. »Obli-

kovati si bodo morali razsvetljeno in pravilno vest, da se bodo lažje upirali manj poštenim vplivom« (KKC 2496).

Kristjan se mora vprašati, kako se skladajo vrednote, ki jih ponujajo sredstva družbenega obveščanja, s »hojo za Kristusom«.

Danes bi lahko govorili o pravi zasvojenosti s televizijo, računalniškimi igricami, internetom. V družinah ni pogovorov, ni molitve. So skupaj, pa vendar ločeni. V neki družini se niso mogli zediniti za skupen TV program. Kupili so še en televizor.

Sredstva družbenega obveščanja niso zlo samo po sebi, ampak samo v primeru, če jim pustimo, da prevladajo nad nami. Sveti Pavel pravi: »Vse mi je dovoljeno, toda jaz se ne bom dal ničemur podvreči« (1 Kor 6,12)! Za to gre. Da ne gospodujejo stvari nad nami, ampak mi nad njimi.

p. Andrej Pirš FSO

Ali je pametno prevajati dela Hansa Künga?

To vprašanje se je pojavilo v slovenskem jezikovnem področju zlasti po izidu Küngove knjige *Christ sein* (Biti kristjan), ki je v nemščini izšla leta 1974. Navdušeno je njegove misli v povzetku ali dobesedno navajalo pri nas zlasti Znamenje. Drugi so menili, da bi bil prevod Küngove knjige sprejemljiv kvečjemu z dobrim komentarjem, ki bi povedal, kaj katoličan lahko sprejme in česa ne. Tretji pa so bili že od vsega začetka proti prevajanju njegovih del z utemeljitvijo, da Küng ni zvest katoliškemu nauku in zato med verniki povzroča samo zmedo.

Zdi se, da je to vprašanje o smiselnosti prevajanja Küngovih del še vedno aktualno. Pred kratkim je pri založbi Znamenje izšla v slovenskem prevodu knjiga »Jezus«, pred tem »Verujem« (Credo).¹ Tudi sicer se zdi, da je v Sloveniji navzoče prizadevanje za uveljavitev Küngove misli ob ustanovitvi nekakšnega društva, ki naj bi širilo Küngovo misel svetovnega etosa. V ta namen naj bi bil, če se prav spomnim, pred kakšnim letom prišel Küng sam v Maribor in tam predaval o tem. Kar nekaj oseb iz Slovenije naj bi se temu društvu tudi priključilo.

Hans Küng je veliko pisal, in to v precej novinarskem slogu. Tako je bil zelo razumljiv. Zdi se, da tudi pre-

cej bran. Vsaj tiskali so njegova dela v velikih nakladah. Tudi prevajali so ga na veliko. S svojimi trditvami pa je kmalu prišel v nasprotje s cerkvenim naukom in tako je bil po 2. vatikanskem koncilu prvi avtor, s katerim se je zelo temeljito začela ukvarjati kongregacija za nauk vere pod vodstvom kardinala Šeperja. Ko se ga je lotila kongregacija za nauk vere, je pri vseh liberalnih krogih znotraj in zunaj Cerkve postal zelo popularen. V tem procesu soočenja s kongregacijo za nauk vere se je jasno pokazalo, da Küng nikakor ni pripravljen popustiti in da ponižnost ni ravno njegova krepost. Dobro se še spominjam pogovora z nemškim kardinalom Leom Scheffczykom, ki je v šali dejal, da Küng res ne bi mogel biti nikoli papež, saj bi s tem prenehal biti neznoten. To Küngovo vztrajanje v njegovi »nezmotnosti« je prisililo kongregacijo za nauk vere, da je po vseh neuspešnih pogovorih, opominih in prošnjah končno začela javno reagirati. Ker si ni dal nič dopovedati, je sledil javen opomin, končno odvzem kanonične misije, to je prepoved poučevanja v imenu Cerkve.

1 V slovenskem prevodu so izdane sledeče knjige: **Credo**, razlaga vere za naš čas, Petrovče, Znamenje, 1995 in 2010; **Katoliška Cerkev**, kratka zgodovina, Ljubljana, Sophia, 2004; **Svetovni etos**, Ljubljana, Društvo 2000, 2008; **Priročnik Svetovni etos**, vizija in njena uresničitev, Grosuplje, Partner graf, 2012; **Kaj verujem?**, Ljubljana, Društvo 2000, 2013; **Jezus**, Petrovče, Društvo Znamenje, 2015.

1. Posegi cerkvenega učiteljstva

15. 2. 1975 je kongregacija za nauk vere izdala opomin glede dveh knjig Hansa Künga. Naslov prve je: »Cerkev« (*Die Kirche*. Herder, Freiburg im Breisgau 1967), naslov druge pa »Nezmotna? Vprašanje« (*Unfehlbar? Eine Anfrage*. Benziger, Zürich 1970). V tem opominu je rečeno, da avtor kljub več pozivom ni pisno dokazal, da njegove trditve ne nasprotujejo nauku Cerkve. Pri svojih napačnih trditvah je vztrajal tudi po objavi dokumenta *Mysterium ecclesiae* (Skrivnost Cerkve). V opominu je rečeno, da omenjeni knjigi vsebujeta trditve, ki v različnih stopnjah nasprotujejo nauku katoliške Cerkve. Vsaj v dvom ta mnenja postavljajo samo nezmotnost Cerkve. Vsebina teh dveh knjig nasprotuje 1. vatikanskemu koncilu, ki ga je potrdil tudi 2. vatikanski koncil. Opomin omenja tudi Küngovo zmotno trditev, da bi

v nujnih primerih mogel veljavno posvetiti evharistijo tudi krščeni, ki nima duhovniškega posvečenja. Ob koncu je rečeno, da ga po naročilu papeža Pavla VI. opominjajo, da preneha s širjenjem zmotnih mnenj in spomni, da mu je cerkvena avtoriteta zaupala nalogo poučevati sveto teologijo v duhu nauka Cerkve, ne pa širiti mnenja, ki uničujejo ali spravljajo v dvom nauk Cerkve. Škofje, zlasti na nemškem jezikovnem področju, so naprošeni, da poskrbijo, da se po semeniščih in pri katezezi poučuje nauk Cerkve.

V opominu z dne 15. 2. 1975 je nekajkrat omenjena izjava glede katoliškega nauka o Cerkvi zoper nekatere današnje zmote. To izjavo je izdala kongregacija za nauk vere 24. junija 1973. Ta izjava je že bila v veliki meri izdana zaradi zmot Hansa Künga, čeprav on ni imenovan. Tudi to je bilo znamenje velike potrepljivosti in spoštljivosti do Hansa Künga. Tako je čista laž, če kdo trdi, da kongregacija ni ravnala skrajno uvidevno. Ko danes človek gleda nazaj, se sprašuje, zakaj ga takoj niso bolj krepko prijeli. A treba je imeti pred očmi pokoncilsko vrenje in razpoloženje, ki je tedaj vladalo med teologi, med katerimi ni bilo malo pravih oporečnikov.

Najprej je torej kongregacija za nauk vere opozorila na ekleziološke zmote, ne da bi navedla Küngovo ime. Drugič je bil dan javen opomin, s katerim je bil imenovan, in tudi navedeni dve njegovi knjigi. Ko tudi to ni zaleglo, je kongregacija za nauk vere 15. 12. 1979 izdala izjavo o zmotah v teološkem nauku profesorja

Hansa Künga. Ta izjava je izšla že v času pontifikata Janeza Pavla II., ki je bil veliko bolj energičen kakor Pavel VI. A treba je hkrati upoštevati, da je izjava logična posledica Küngove trmoglavosti. Opomina se ni držal in v novih knjigah in razpravah ni prav nič odstopil od svojih zmot. Izjava mu poleg postavljanja v dvom verske resnice o nezmotnosti ter glede veljavne posvetitve evharistije očita tudi odstopanje glede nauka o tem, da je Kristus istega bistva z Očetom (da je Kristus tudi pravi Bog) in prav tako zmote glede Device Marije. Kongregacija za nauk vere je s to izjavo Küngu odvzela pravico, da bi poučeval kot katoliški teolog. Odvzeto mu je bilo tako imenovano kanonično poslanstvo, to je poučevanje v imenu Cerkve. S tem je prenehal biti katoliški teolog.

S Küngom pa se ni ukvarjala samo kongregacija za nauk vere, ampak tudi nemška škofovska konferenca, ki je med drugim sestavila besedilo, katerega so 13. 1. 1980 brali po vseh nemških cerkvah. V tej izjavi je med drugim rečeno: »Prof. Küng zastopa v pomembnih točkah vere takšne nazore, ki nasprotujejo obveznemu nauku Cerkve. Dokler to traja, toliko časa Küng ne more v imenu Cerkve biti učitelj teologije. ... In ugotoviti moramo: prof. Küng enoumno postavlja pod dvom obvezni cerkveni nauk.« Celotno izjavo nemških škofov lahko preberemo v 12. številki Družine v letu 1980 na strani 6. Nemška škofovska konferenca je objavila tudi dokumentacijo, ki je razkrila, kako intenzivna so bila prizadevanja, da bi Küngu

pomagali uskladiti njegove trditve z naukom Cerkve.

Končno je posegel sam papež Janez Pavel II. in 15. maja 1980, na praznik Kristusovega vnebohoda, napisal v nemščini pismo zahodnonemškemu škofom, ki ima naslov Zaklad vere zaupan Cerkvi božjega Sina. Namen papeževega pisma je bil utrditi nemške škofove v njihovem poslanstvu in se jim zahvaliti za vsa prizadevanja, ki so jih imeli s Hansom Küngom. V pismu nemškemu škofom Janez Pavel II. poudari pomen daru nezmotnosti Cerkve. Če tega daru ne priznavamo, to vodi k izvotlitvi zaklada vere. Brez trdne vere pa tudi noben pravi dialog ni mogoč. Papež na koncu izrazi upanje, da bo Küng ponovno postal katoliški teolog, a to bo možno šele, ko bo svoje trditve uskladil z naukom Cerkve.

V čem je ogrožal nauk Cerkve, je podrobneje povedalo enajst nemških teologov (med njimi Ratzinger, Balthasar, Kasper, Lehmann) v knjigi Diskussion über Hans Küngs »Christ sein«, ki je izšla leta 1976. Ratzinger, tedaj še

teološki profesor, Küngu očita, da se odpoveduje dogmi kot dogmi. Kasper pove, da ne upošteva povezanosti med Sv. pismom, izročilom in cerkvenim učiteljstvom. Ne upošteva Cerkve. Kasper je zoper Künga tedaj zapisal: »Brez katoliške Cerkve nimamo nikakršnega Kristusa in nikakršnega Sv. pisma.« Prof. Deissler Küngu očita, da preveč postavlja v nasprotje staro in novo zavezo, premalo pa vidi kontinuiteto med obema zavezama. Kremer, prof. za novo zavezo, trdi, da Küng preveč zaupa izsledkom zgodovinsko-kritične metode in se odtrga od cerkvenega učiteljstva. Jezusa predstavi tako, da ima človek vtis, da je to samo človek, resda edinstven človek, a vendar samo človek. Cerkev predstavi tako, kakor da ta sploh ne izvira od Kristusa. Jezusa izigrava zoper Cerkev. Celo Grillmeier se je postavil zoper Künga in mu očital, da s svojo teorijo o helenizaciji krščanstva izvotli versko resnico o Kristusu. Balthasar Küngu očita, da je podoben mornarjem, ki mečejo v viharju tovor z ladje, da bi ladjo olajšali.² Tako Küng pod vplivom zastarele protestantske liberalne teorije odstranja vse, kar misli, da moderni človek ne more razumeti. Drugi teologi v omenjeni knjigi zavrnejo Küngovo pojmovanje Cerkve, ekumenizma in mariologije. Skratka, kar dolg seznam najdemo v tej kritiki Künga. Vzporedno s kristološkimi in ekleziološkimi zmotami pa je Küng vedno bolj napadal tudi katoliški nauk o morali. Vedno znova se je boril zoper

2 Anton Strle, Če teologija »olajšuje ladjo, ki je na morju zašla v stisko«, v: BV 36(1976)541-551.

Humanae vitae od Pavla VI. Zagovarjal je celo splav. Ob priliki je celo izjavil, da razmišlja o tem, da bi se v primeru hude boleznii evtanaziral, to je napravil samomor. Neredko je v svojih člankih ostro napadal papeža Janeza Pavla II. in Benedikta XVI. Naravnost alergičen je na izjavo Dominus Jesu, ki jo je v času velikega svetega leta 2000 izdala kongregacija za nauk vere.

2. Božji služabnik prof. dr. Anton Strle in Hans Küng

Kot teološki profesor je Strle seveda poznal tudi knjige Hansa Künga. Imel je tudi nekatere njegove knjige, prav tako veliko izpiskov o njem, zlasti ocen, in to pozitivnih in negativnih. Svoje stališče do Künga je oblikoval zlasti ob njegovi knjigi »Christ sein« (Biti kristjan). Zanimivo je slediti Strletovemu mnenju glede Künga in njegove knjige »Christ sein«. Strle sam pove: »Prvo poročilo, ki sem ga o tej knjigi (Christ sein) bral, je bilo tisto, ki ga je pozneje v prevodu prineslo tudi naše 'Znamenje' in ga je napisal G. Lohfink, na katerega se kot biblicista H. Küng posebno velikokrat opira in se nanj sklicuje, kakor sem videl pozneje. Lohfinkovo poročilo je bilo tako pohvalno, da sem Küngovo knjigo takoj naročil ... Lohfink le ob koncu navaja nekatere stvari, ob katerih – pravi – se bodo drugače misleči teologi (in neteologi) nekoliko spotaknili in ugovarjali H. Küngu.«³

3 Anton Strle, Kaj se pravi »biti kristjan«, v: BV 37(1977)207s.

Strletu so prišle v roke tudi negativne kritike Künga in začel ga je sam pozorno prebirati. Nekaj časa je še vedno mislil, da bi bilo Küngovo knjigo mogoče prevesti, seveda pod pogojem, da se jasno pove, kaj je v njej narobe in napačno. Zaradi odločnega nasprotovanja škofa Jenka in lazarista Stanka Žakla je sam odločitev glede primernosti prevoda prepustil škofom, a notranje je nekaj časa še vedno mislil, da prevod ne bi škodoval bralcem, če bi vedeli, kaj je vsebinsko napačnega in zmotnega. A bolj ko se je poglobljajal v samo vsebino, mu je postajalo vse bolj jasno, da bi bil prevod škodljiv in da je Küngovo učenje zelo nevarno. Dokončno pa je bil prepričan o škodljivosti Künga, ko se je kot član mednarodne teološke komisije (1974-1979) osebno pogovarjal z Ratzingerjem, ki mu je razložil, kako si Küng ne da ničesar dopovedati in je zagledan v svoj prav. Po tem srečanju je bil tudi osebno prepričan, da bi bilo prevajanje Künga škodljivo.

V pismu koprskemu škofu Janezu Jenku z dne 31. 3. 1976 je zapisal: »Tudi za opozorila na Galotove razprave sem zelo hvaležen, posebno za njegovo zadnjo razpravo. Stoodstotno se mu pridružujem, kar zadeva kalcedonski koncil. V teh pogledih niti malo nisem nikoli omahoval v odnosu do kakega Künga, ki tudi njegove »Christ sein« nikdar nisem hotel sprejemati v tistih točkah, ki nasprotujejo stalnemu nauku Cerkve (ki je tudi s stališča refleksije in skladnosti s sv. pismom – kakor po pravici poudarja sloviti ekseget Schürmann, ki ga zdaj poznam iz Rima

– neprekosljivo sprejemljiv in trden, bolj kakor vsi moderni poskusi, kolikor bi hoteli iti mimo prvih koncilov).«

V Strletovem osebni arhivu se je ohranil zapis (iz konteksta se vidi, da ga moremo datirati v dneve po 12. marcu 1978), v katerem pravi, da ga Küng zelo spominja na Arija v začetku 4. stoletja. »Arij je bil sijajen govornik. Kot pridigar je pritegnil v cerkev, kjer je deloval, zelo veliko poslušalstva, predvsem bolj izobraženega. Polno resničnega je povedal. A tej resnici je primešal (morda v dobri veri) zmoto in se v njej vedno bolj utrjeval: začel je tajiti Jezusovo resnično božanstvo, čeprav je drugače Jezusa silno poveljeval in naglašal čudovitost njegovega nauka. Kmalu pa so zlasti preprosti verniki opazili, da morajo poslušati nekaj novega svojim ušesom. In je prišlo na ušesa škofu Aleksandru. In nastopilo je med tedanjimi kristjani vznemirjenje. Arij pa se je opozorilom s strani škofa in drugih izmikal in oporekal. Stvar se je širila vedno bolj, tako da je moral biti sklican 1. vesoljni cerkveni zbor v Niceji leta 325, ki je znova poudaril, da je Kristus tudi pravi in resnični Bog, učlovečeni božji Sin, ne pa samo najvišja stvar. A potem so vsaj še 50 let trajali boji.« V istem zapisu tudi beremo: »V prejšnji številki Družine (mišljena je 11. številka Družine v letu 1978 z datumom 12. 3. 1978) je bilo tudi zapisano (na str. 2), da nekateri najbolj pozitivno sodijo o Küngovi knjigi, ki govori o papeževi nezmotnosti. Jaz pa v tej knjigi še posebno odkrivam – poleg nekaterih sicer pravih trditev, brez

pravih točk sploh ni mogoča nobena zmota – vedno večje hibe, čim večkrat jo odprem.«

Svoj pogled na Künga razodene Strle v komentarju, ki ga je objavil v velikonočni številki Družine v letu 1978 (Družina 1978, št. 12-13, str. 3), v katerem po eni strani pri Küngu prizna marsikaj pravih in pozitivnih, a opozori tudi na negativne sestavine: »Žal, da tudi v navedenem govoru (mišljeno je Küngovo tübinsko predavanje) pride do veljave nekaj od znanega Küngovega razmerja do Cerkve, s kakršnim ne more soglašati kristjan, če resno jemlje evangelij in sploh sveto pismo nove zaveze ter zgled vseh velikih kristjanov, zlasti svetnikov, zares pravih reformatorjev Cerkve. Tu so nekako v ozadju več ali manj posmehljive Küngove pripombe ali pa zamolčevanja še druge strani medalje – in ... nastane modernizirana podoba „o pridnem Janezku in hudobnem Mihcu“, Mihec je „uradna“ Cerkev, pridni Janezek pa Hans Küng. Škoda, da Küng ni pomislil npr. na 4. stoletje, ko je zelo bistri teolog in sijajni govornik Arij Cerkvi hotel vsiliti svoje „nove“ teološke nazore. Če bi bili zmagali ti nazori, ne pa 1. nicejski koncil in sv. Atanazij in drugi, ki so tudi za ceno največjih žrtev, ne izvzemši mučeništva, branili nicejsko veroizpoved, bi bilo krščanstva konec. ... Kristus ni le učil, da „Bog eksistira“, marveč je, predvsem z največjim pričevanjem, s svojo smrtjo in vstajenjem, izpričal: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne po-

gubil, ampak imel večno življenje« (Jn 3,16). In Cerkvi je Kristus dal naročilo in moč Svetega Duha, da bi do konca sveta oznanjala večno „novo podobo o Bogu“. Ne moremo iti nazaj pred Kristusa in delati tako, kakor da bi ga sploh ne poznali. Ne moremo mimo Cerkve ali pa se ji postaviti v nasprotje, saj jo je vendar „Kristus ljubil in samega sebe zanjo dal, da bi jo v vodni kopeli z besedo očistil in posvetil“ (Ef 5,26). Ne moremo trgati narazen Boga, Kristusa in Cerkve (razlikovati seveda moramo). Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči. Sv. Ambrož, ki se je sam junaško bojeval zoper arijanstvo, je dejal: „Kjer je Peter (in njegovi nasledniki), tam je Cerkev. Kjer je Cerkev, tam je Kristus. In kjer je Kristus, tam ni smrti“.

Prof. Strle se je vedno držal metode sv. Tomaža Akvinskega. Tudi v zmoti je potrebno priznati tisti del in tiste trditve, ki so pravilne. Šele nato pokazati na tisto, kar je napačno. Tega se je držal tudi v primeru Hansa Künga.

Trdno je bil prepričan, da je treba tudi študentom teološke fakultete, ki so bili v njegovem času večinoma kandidati za duhovništvo, pomagati pri kritični presoji H. Künga. Tako je ohranjen popis (z datumom 6. 12. 1976) možnih seminarskih del v zvezi s Küngovo knjigo »Christ sein«. Predlagal je kar 8 različnih naslovov, in sicer sledeče: 1. Primerjava med Küngovim Christ sein in Holandskim katekizmom glede točk, ki jim je ugovarjala kardinalska komisija; 2. Pojem Boga v Küngovem Christ sein (prim. Diskussion 95ss) v primerjavi

s pojmom Boga v Holandskem katekizmu; 3. Oris usmerjenosti teologije v dobi razsvetljenstva in Küngovem Christ sein; 4. Oznanjevalna vrednost Küngovega Christ sein (v zvezi z 20 Thesen zum Christ sein); 5. Dogmatičnost krščanstva da, dogmatizem ne (v Luči Newmana in Küngovega Christ sein); 6. Pojmovanje svobode v Küngovem Christ sein; 7. Kaj sledi iz kritik Küngovega Christ sein za teologijo in oznanjevanje; 8. Vrednost označb, ki jih daje Jezusu Küngov Christ sein v primerjavi z naukom velikih koncilov (prim. zlasti Diskussion 60ss).

Ko je lazarist Žakelj pisal Strletu ves začuden, da je Strle sprejel misel o prevodu Küngove knjige Christ sein, se je pri tem skliceval na kritiko, ki jo je glede Künga podal škof Weber, je v odgovoru Strle najprej pojasnil, da je mislil na prevod le pod pogojem ustreznih pojasnil in da pri Küngu nikakor ne sprejema vseh njegovih misli, nato pa Stanka Žakla spodbudil, da bi omenjeno kritiko Künga prevedel. Ta prevod je res izšel v BV 36(1976)92-105. Strle osebno pa je poskrbel, da je v Družini izšlo pastirsko pismo nemških škofov, v katerem ti pojasnjujejo, zakaj je bilo Küngu odvzeto dovoljenje poučevanja v imenu Cerkve.

3. Ali sta knjigi Credo in Jezus res brez vseh zmot?

Nekateri so menili, da v Küngovih knjigah Credo in Jezus, ki sta izšli v slovenskem prevodu, ni več zmot. A če pozorno prebiramo obe deli, vidimo, da Küng nič od tega, kar mu je očitala kongregacija za nauk vere, ne

preklicuje. Nasprotno. Celo sklicuje se na svoje delo Christ sein.

Po tradicionalnem pojmovanju Hans Küng izpolnjuje vse pogoje, da ga označimo kot krivoverca oziroma heretika. Katekizem katoliške Cerkve pravi: »Z besedo krivoverstvo označujemo po prejetem krstu trdovratno zanikanje katere izmed resnic, ki jo je treba verovati z božjo in katoliško vero ali trdovraten dvom o njej« (KKC 2089).

4. Kaj naj rečemo glede primernosti prevajanja Hansa Künga

Ob upoštevanju vsega povedanega se zdi, da je utemeljeno trditi, da Hans Küng ni primerno prevajati. Če pa prevodi že obstajajo, bi moralo biti priloženo pojasnilo, v katerih točkah Hans Küng odstopa od katoliškega nauka. Nekaj podobnega je, če se prav spomnim, kongregacija za nauk vere zahtevala za že obstoječe prevode Antony de Mella. Gotovo tudi ni primerno, da bi katoliška založba izdajala Küngova dela. Strupa za vero prejemo že od posvetnih založb preveč.

Koprski škof Janez Jenko je 21. marca 1975 pisal Strletu: »Mislim, da bi bila velikanska zmot v tem času prevajati Küngovo knjigo Christ sein. Na svetu je vendar toliko pametnih velikih katoliških teologov, rajši bi kaj njihovega izdali.«

Menim, da ta Jenkova sodba ne velja samo za knjigo Christ sein, ampak tudi za druga njegova dela, velja dejansko za vsa dela, ki niso v skladu s katoliškim naukom in moralo.

p. Andrej Pirš FSO

Leto božjega usmiljenja

Papež Frančišek je razglasil izredno sveto leto, ki je posvečeno božjemu usmiljenju in se je začelo na praznik Brezmadežne (8. 12. 2015), končalo pa se bo letos na nedeljo Kristusa Kralja (20. 11. 2016).

Božje usmiljenje je močno poudaril papež Janez Pavel II., ki je že na začetku svojega pontifikata napisal okrožnico o božjem usmiljenju (30. 11. 1980), leta 2000 je razglasil Faustino Kowalsko za svetnico in hkrati določil nedeljo po veliki noči za nedeljo božjega usmiljenja. Na apostolskem potovanju na Poljskem je svet posvetil božjemu usmiljenju. Svoje življenje je končal prav na vigilijo praznika božjega usmiljenja leta 2005.

Poudarek božjega usmiljenja je pomemben za pravo podobo o Bogu in za pravilno človekovo naravnost. Potrebno pa je božje usmiljenje prav razumeti. Obstaja nevarnost, da bi iz vsebine božjega usmiljenja izločili božjo pravičnost.

1. Božje usmiljenje je vedno povezano z božjo pravičnostjo

Sv. Tomaž Akvinski je glede odnosa med pravičnostjo in usmiljenjem zapisal: »Justitia sine misericordia crudelitas est. Misericordia sine justitia mater est dissolutionis« (In Matth. 5,2). Pravičnost brez usmiljenja je krutost (brezsrdnost, neusmiljenost, grozovitost). Usmiljenje brez pravičnosti je mati razkroja (razpada). Načelo Tomaža Akvinskega je pomembno za vzgojo,

pomembno za življenje. Če usmiljenje in pravičnost nista povezana, potem je ali krutost (teror) ali razkroj.

Sv. Janez Pavel II. je v okrožnici o božjem usmiljenju zapisal, da »pravičnost sama ne zadošča in lahko celo vodi do zanikanja in uničenja same sebe, če ne pustimo, da še neka globlja moč – ljubezen – ne oblikuje človekovega življenja v njegovih različnih območjih« (DM 12). Ljubezen ima res prvenstvo in vzvišenost nad pravično-

stjo (prim. DM 4), a Bog je absolutna polnost hkrati pravičnosti in ljubezni (prim. DM 7). V Bogu pravičnost in ljubezen sovpadata. Vsako božje dejanje je hkrati izraz božjega usmiljenja in božje pravičnosti, zatrjuje sv. Tomaž Akvinski (prim. STh I, q. 21, a. 4).

Če je v času janzenizma bila pretirano poudarjena božja pravičnost, pa je danes težnja po pretiranem poudarjanju božje ljubezni oziroma božjega usmiljenja, ki ne upošteva božje pravičnosti. Pri mnogih je nekako v zraku zmeta, da pekla ni; če pa že je, naj bi bil prazen ali pa v njem komaj kdo. Mislijo, da božje usmiljenje ne dopušča obstoja pekla. Če pa se nihče ne pogubi, potem tudi spreobrnjenje ni potrebno, saj bi po tej logiki vsi prišli v nebesa. Kako usodna je ta zmeta!

Izključitev božje pravičnosti napravi nesmiselno velikonočno skrivnost, nesmiseln veliki petek, nesmiselno Jezusovo trpljenje in smrt, nesmiselno celotno Jezusovo dejanje odrešenja.

»Bog je ljubezen« (1 Jn 4,16) in ta ljubezen je hkrati usmiljena in pravična. Samo taka podoba o Bogu je prava.

2. Odgovor na božjo usmiljeno in pravično ljubezen

Najbolj uravnovešen odgovor na božjo usmiljeno in pravično ljubezen je češčenje Srca Jezusovega, kakor so ga začrtali papeži (Leon XIII. s posvetitvijo sveta na prehodu iz 19. v 20. stoletje, Pij XI. z uvedbo praznika Kristusa Kralja in okrožnico o zadoščevanju ter Pij XII. z okrožnico o Srcu Jezusovem).

Ker je Bog ljubezen in usmiljenje, se mu posvetimo. To pomeni, da

zavestno sklenemo zavezo s Srcem Jezusovim. Izročimo se njegovi ljubezni. Ker pa je Bog tudi pravičen, zadoščujemo za svoje grehe in grehe drugih. Zdi se, da je danes zadoščevanje preveč zanemarjeno. Svetniško živeti ljudje so se pomena zadoščevanja dobro zavedali. Božji služabnik prof. dr. Anton Strle je po pričevanju očitavec npr. v Planini pri Rakeku menil, da se je premalo postil, ko se trdovratni grešnik ni hotel spovedati in prejeti sv. popotnice pred smrtjo. Zadnja leta svojega življenja se je odpovedal vsakemu alkoholu v duhu zadoščevanja.

3. Zakrament pokore

kot vir božjega usmiljenja

Na poseben način smo božjega usmiljenja deležni prav ob prejemu zakramenta pokore. Božje usmiljenje je v tem, da ima vsak krščen možnost, da po tem zakramentu doseže odpustitev svojih grehov. Bog je pripravljen odpustiti. Grešnik ima možnost spreobrnjenja. A hkrati je prav ta pripravljenost na spreobrnjenje pogoj za dosego božjega usmiljenja. Tako božje usmiljenje nikakor ne odpravlja potrebnosti spreobrnjenja. Ga naravnost zahteva, hkrati pa tudi omogoča.

p. Andrej Pirš FSO

Božji služabnik prof. dr. Anton Strle kot spovednik

Na vprašanje, kaj je bil glavni poudarek Strletovega delovanja, bi verjetno mogli odgovoriti: Bil je profesor in bil je spovednik. Spovedovanju je vedno dajal kar največji pomen, čeprav je kot stolni kaplan v Ljubljani, župnijski upravitelj v Planini, duhovni pomočnik v Javoru, Dravljah, Preski in končno dolga leta vse do smrti v župniji Sv. Trojice v Ljubljani opravljal tudi polno drugih nalog. Tako je npr. vsako nedeljo in praznik pridigal zelo dobro pripravljen. Vendar ob vsem tem izrazilo izstopa prav spovedovanje. Za to si je vedno tudi sredi največje zaposlenosti vzel čas.

Že takoj drugi teden po prihodu v Planino je 10. 8. 1952 pri oznanilih zapisal in oznanil: »Za praznik Marijinega vnebovzeta še prav posebej vabljeni k sv. obhajilu, zlasti moški. Priložnost za spoved je dana vsak dan zjutraj pred mašo in po njej. Pa vedno tudi zvečer pred vsakim zapovedanim praznikom in ob sobotah zvečer. Po potrebi tudi izven tega časa.« Vedeti moramo, da so bile tedaj maše zjutraj. Ob začetku šolskega leta je 14. 9. 1952 oznanil: »Za začetek šole bo tudi spoved za vse učence v soboto po šoli dopoldne in popoldne.« Pred praznikom vseh svetnikov 19. 10. 1952 pa: »Bližajo se vsi sveti; zato je prav, da pride že prihodnje nedeljo šolska mladina k svetim zakramentom, ker bo to o vseh svetih težje priti na vrsto. V soboto dopoldne in popoldne lahko pridejo učenci kar po šoli. Sicer bom pa ob nedeljah in praznikih vsaj eno uro pred začetkom sv. maše

Spovednica sv. Janeza Vianney-a, arškega župnika

vedno na razpolago za spovedovanje. Tisti pa, ki morete iti v delavnikih, pojedite takrat, da bodo ob nedeljah lažje prišli na vrsto drugi.« 15. 3. 1953 pa je ljudem pri maši oznanil: »Postni čas gre proti koncu, zato pohitite s prejemom velikonočnih zakramentov. Tisti, ki morejo priti ob delavnikih, naj puste ob nedeljah prednost drugim, zlasti moškim. Za praznik sv. Jožefa naj imajo pri spovedi prednost moški, drugi naj po možnosti pridejo že prejšnji dan zjutraj pred mašo in po njej ali pa popoldne. Otroci lahko kar po šoli opoldne, oziroma ob ½ 4.« Ta in polno drugih mest v oznanilni knjigi razodeva, kako je ljudi spodbujal k prejemu zakramenta pokore in bil

tudi dejansko veliko v spovednici; gotovo toliko, da je imel vsak možnost biti pri spovedi, če je le hotel.

Kot profesor na teološki fakulteti je postopoma zmanjševal obseg svojega neposrednega dušnopastirskega dela. Škof Vovk mu je omogočil preselitev v Ljubljano (1959), kjer je nekaj let ob koncu tedna pomagal po različnih župnijah. Postopoma je tudi to opustil. Marsičemu se je odpovedal, spovedovanju nikoli. Ko je bil npr. v Preski določen za duhovnega pomočnika ob koncu tedna, verouka otrok ni sprejel zaradi preobilnega dela na teološki fakulteti in urejanja Družine, omogočil pa je otrokom vsakomesečno spoved. V svojem stanovanju na teološki fakulteti je spovedoval bogoslovce, duhovnike, redno tudi kakšnega škofa. Kadarkoli je kdo prišel tudi nenapovedan k spovedi v njegovo stanovanje, ni nikoli odrekel. Kjerkoli je bil, pa je imel v cerkvi točen urnik za spovedovanje, ki se ga je dosledno držal. Ljudje so vedeli, da ga bodo gotovo našli v spovednici. Zadnjih 37 let in pol je vsak dan maševal v Ljubljani v uršulinski cerkvi, spovedoval pa kar dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, ob nedeljah še posebno veliko. Zlasti pred večjimi prazniki so bile pred njegovo spovednico vrste ljudi.

Zanimivo je, da je imel spovedance razporejene po različnih kategorijah. Prva kategorija so bili otroci. Zanje je bil na razpolago običajno v soboto pred poukom ali po njem. V drugo kategorijo so spadala zlasti dekleta, žene in tisti, ki so hodili me-

sečno k spovedi. Zanje je bil redno na razpolago pred mašo ali po njej, več pred prvim petkom. Posebna kategorija so bili fantje in moški. Zanje pa so bile rezervirane prve nedelje. Za večje praznike pa je omogočil še kakšnega tujega spovednika. To je veljalo vse do leta 1966, ko se je ustalil pri uršulinkah v Ljubljani. Da bi sestram ne bilo treba čakati pred spovednicami skupaj z drugimi, pa je imel ob sobotah za uršulinke še posebej čas rezerviran prav zanje. Sicer pa je od tedaj naprej bil točno do minute vsak dan v spovednici in kdor je prišel, ga je spovedal.

Ohranilo se je kar nekaj pričevanj njegovih spovedancev. Vsi po vrsti poudarjajo, kako je bil razumevajoč. Nekatero redovnico so šle zlasti prvič zaradi njegove asketične postave in videza strogosti kar nekako s strahom k njemu k spovedi. Pripovedujejo, kako so bile presenečene nad njegovo dobrohotnostjo. Mnoge so si ga izbrale za duhovnega voditelja. Pa ne samo one, prav tako številni duhovniki in laiki. Pri spovedi je pogosto citiral Sv. pismo in sicer odlomek, ki se je nanašal prav na spovedančeve težave. Redno je opogumljal in spodbujal k pogumnemu prenašanju vsakodnevnih križev. Spovedoval je tudi med mašo. Pri spremenjenju je redno prekinil s spovedovanjem, pokleknil in počastil Jezusa.

Ena od njegovih spovedank piše: »Kot spovednik je bil prava podoba dobrega Pastirja in usmiljenega Očeta. Zahteven, odločen, jasen, obenem čuteč, usmiljen, ra-

zumevajoč. Usmerjal je h Kristusu in k vsakodnevnemu življenju iz Božje besede. Včasih se je zdelo, da bere v dušo. Do vsakega človeka je bil spoštljiv, pozoren, dobrohoten.« Druga spovedanka ga takole označuje: »Kot spovednik očetovski, razumevajoč, načelen.« Zopet tretja npr. piše: »Pri spovedih je izredno izstopalo: sovraži greh, ljubi pa grešnika, katerega hoče na vsak način rešiti.«

Kot profesor je več kot deset let predaval o zakramentih, tudi o spovedi. O zakramentu pokore pa je pisal članke in sestavke v Bogoslovni vestnik, v revijo Cerkev v sedanjem svetu in večkrat tudi v verski časopis Družino. Odprt je bil za nove poudarke pri zakramentu spovedi, a vedno zvest izročilu in cerkvenemu učiteljstvu. V burnih pokoncilskih časih je stopil v bran individualne spovedi, ko so bili zlasti v mariborski škofiji poskusi uvajanja skupne odveze. Prav tako je zagovarjal koristnost pogoste spovedi.

Globoko je bil prepričan, da spada spoved k bistvu krščanskega življenja kot nujna sestavina na poti spreobrnjenja in s tem na poti svetosti. Navdihoval se je pri sv. Janezu Vianeju, prav tako pri sv. Leopoldu Mandiću. V svojem celotnem duhovniškem življenju je poudarjal pomen spovedi, še posebno pa po koncilu, ko so začeli nekateri ta zakrament podcenjevati in ga niso dovolj upoštevali.

prof. dr. Anton Strle

Tudi to spada k liturgični obnovi¹

Ce hočemo, da bo liturgična obnova posegla res globoko in trajno v duše, moramo misliti tudi na zakrament sv. pokore, ki pripravlja pot do tesnega življenjskega stika z evharistijo. Tridentinski koncil je zelo naglasil dobrote, ki nam jih nudi sv. pokora. In to še vedno velja.

Naštel bi nekaj naših napak, ki jih je glede spovedovanja lahko ugotovil ali več ali manj sam napravil vsak duhovnik, ki je bil dalj časa v dušnem pastirstvu.

1. Na prvem mestu moremo navesti nikakor ne najmanjšo temveč eno od največjih napak, to namreč, da sploh nismo za spovedovanje dovolj na razpolago. Kolikor ni dušni pastir nujno zadržan, bi moral biti na razpolago za spoved vsak dan pred mašo in po maši. Zlasti pred mašo. Seveda je pa potrebno, da vstaja tako zgodaj, da bo to mogel storiti – in zato tudi potrebno, da hodi zvečer, če ni iz res važnih dušnopastirskih vzrokov zadržan, dovolj zgodaj v posteljo. »Duhovnik, ki ne ljubi spovednice, ne ljubi duš,« je dejal neki svetnik. Kadar vnaprej ve, da ne bo mogel priti spovedovat ob navadnem času, naj gotovo to oznanj. Natanko, z vso vestnostjo se je treba držati tistih ur in

minut, kakor je določeno. Če tega ne dela, bo kmalu polno vernikov nehalo hoditi k spovedi. Ker spovednika enkrat, dvakrat brez razloga ni bilo na razpolago za spoved, neredki ljudje sploh ne prihajajo več. In polagoma se bolj in bolj širi verska mlačnost. Tu pa je treba pomisliti na stavek, ki ga je izrekel cerkveni učitelj sv. Alfonz Ligvorij: »Bogu napravlja večje veselje ena sama popolna duša kakor tisoč povprečnih.«² Zlasti pa je seveda treba skrbeti za dovolj prilike za spoved na nedelje in praznike ter na prve petke in ob posebnih slovesnostih. Tu je pač že vsakdo, če je imel odprte oči, doživel kako napako, da je bilo ob posebnih slovesnostih več duhovnikov okoli oltarja, da so »večali« slovesnost, ljudje pa niso mogli biti zares polnovredno pri maši, ker niso mogli ali se niso upali k obhajilu. Tudi za veliki četrtek (ali ob kaki posebni priliki) moramo zdaj, ko je dovoljena koncelebracija, paziti na

1 Sestavek je prof. Strle shranil v papirnat ovitek, na katerega je napisal Duhovno vodstvo (Spovedovanje). Kdaj je to napisal, ni znano. Verjetno kmalu po koncilu. Strle že navaja drugi vatikanski koncil (dogmatično konstitucijo o Cerkvi), kjer pa za citiranje še ne uporablja kasnejše splošno sprejetih kratic. To kaže, da je besedilo nastalo verjetno leta 1966. Namenjeno je bilo duhovnikom, verjetno za premišljevanje na dekanijski konferenci ali pa morda celo za dies sanctificationis. Besedilo se nahaja v Strletovem arhivu, v.f. 44.

2 Na roko je prof. Strle še pripisal: Vsak človek nam mora biti dragocen. Če nismo ljudem na razpolago, je zastoj vse govorjenje. Na podružnice dovolj zgodaj vstajati. Naučiti se hitrega dela.

to, da ne bodo verniki zaradi tega na škodi. Liturgična konstitucija ima pač tudi to spovedovanje pred očmi, ko določa, naj³

2. Druga napaka, ki je blizu prve, je v tem, da bi vsaj spovedi iz pobožnosti ne cenili dovolj in kdaj tudi v govorjenju to izrazili ali pa tudi le v ravnanju. Spet in spet naletimo na duhovnike, ki se jim ne zdi vredno biti na razpolago starejšim ljudem, recimo starejšim ženskam, in se kdaj tudi tako izrazijo, da imajo ti stari ljudje čisto jasen vtis: »Ta duhovnik se nerad ukvarja z nami. Nima srca za nas.« In vendar moremo s tem napraviti veliko škodo. Stare matere ali tete, včasih tudi stari očetje, so

v mnogih družinah še edini kapital vernosti. Neredkokrat samo še oni hodijo k maši ali vsaj samo oni redno in zvesto. Koliko morejo ravno oni storiti za otroke v tej družini, za ozračje v njej, da tako rekoč vsaj še diha Cerkve prihaja vanjo – in kolikokrat je to navezovališče za božjo milost, ki pozneje ob kakih, morda izrednih, prilikah pritegne zdaj tega zdaj onega člana te družine nazaj k Bogu! Teologija milosti nam pove, da je v dejanskem odrešitvenem redu milost redno navezana na znamenja, na razna zaznavna dejstva ali predmete, ker je to milost, ki prihaja iz učlovečene božje Besede. Ti stari ljudje, ki jih večinoma svet nič več tako očarljivo

3 Nekončan stavek. Na roko pa je prof. Strle pripisal: Naš gospod je lenuh za spovedovanje. Se mu ne ljubi. Potem pa iščemo vzrokov za propadanje verskega življenja. To potem vpliva tudi na mesto.

4 Verjetno je mišljen Joseph de Guibert SJ (1877-1942), ki je poučeval na Gregoriani.

ne priteguje in ki bolj kakor drugi mislijo na poslednji namen človekovega življenja, so tudi člani Cerkve, v njih in po njih je Cerkev navzoča tudi v mnogih takih družinah, kjer bi se zdelo, da (so) z vero »temeljito opravili«. – Upoštevati moramo tudi dejstvo, da se v brezvernem okolju včasih tudi v ljudi, ki se poslavljajo od sveta, zajeda počasi dvom o veri in da zelo potrebujejo tudi v tem pogledu opore. – Ti ljudje morejo tudi veliko moliti in zadoščevati za grehe drugih, veliko storiti za naše dušnopastirske namene, ki jih imamo z mlajšimi. Ti ljudje nam bodo pripravljali pot v srca drugih. Tudi starim ljudem se moramo z vso skrbnostjo posvečati, zlasti v spovednici. To za dušno pastirstvo niti malo ni izguba, marveč samo pridobitev. Ti ljudje bodo, če jim bomo posvečali dovolj skrbi, lahko desetkrat več storili sami v pripravljanju duš za Kristusovo oznanilo, kakor pa bi mogli storiti mi, če bi stare ljudi zemarjali pod pretvezo, da se moramo posvetiti mladim (tega nič ne tajimo, da se je za te še posebej potruditi).

Sicer pa je treba tukaj pomisliti tudi na tisto, kar pravi de Guibert, znani prof. za asketiko in mistiko v Rimu:⁴ Dokler tega ne razumemo, da je ena sama zdravamarija, ki jo moli bolna, onemogla ženica, več vredna pred Bogom (in to je najbolj resnična cena) kakor pa največja svetovna umetnina, ki jo ustvarja umetnik v stanju smrtnega greha.

3. Na 3. mestu omenimo trdo in neprijazno ravnanje z ljudmi in posebno s penitenti. Mislim, da nisem

samo jaz doživel tole: Mož, ki že več kot dvajset let ni bil pri spovedi, je hudo zbolel in me je na zelo intenzivno prizadevanje in posredovanje dobre stare ženice (pomislite: tretjerednice) »dovolil«, da sem ga obiskal: Ko sem bil samo še pri obisku, mi je pripovedoval, kako je kot mlad fant šel z več drugimi fanti k spovedi, ki je bila oznanjena ob določeni uri. Prišli so nekoliko prepozno. Župnik jih je grdo nahrulil in dejal, da je čas, kateri je bil za spovedovanje oznanjen, že potekel. Šli so in nihče od njih – tako mi je bolnik pripovedoval – ni hodil več k spovedi. – Drug primer: Žena je pripovedovala, da njen mož nikdar ne gre k spovedi in ga ni mogoče pripraviti do tega, ker ga je duhovnik pri spovedi za poroko silno »nadril«. Samo po sebi ne kaj posebno velika napaka s strani spovednika je naredila silno veliko zla, če pomislimo, kako takšno očetovo ravnanje vpliva na otroke in morda kar naprej skozi rodove. Jasno je, da to ni moglo biti brez usodnega vpliva na družine, ki so jih ti ljudje ustanovili in to kar naprej v nadaljnjih rodovih.

Glavno psihologijo spovedovanja nam nudi Jezusov lik sam. »Ta grešnike sprejema in je z njimi!« to je bil očitek nasprotnikov. Tako moramo tudi mi biti dobri do grešnikov. Svetniki so si ob največjih grešnikih mislili: »Če bi jaz bil v takšnih razmerah, če bi me Bog ne varoval s svojo milostjo, bi padel v prav take in tolikšne ali pa še v večje grehe.« Saj je skesanemu grešniku nedvomno silno hudo in se sramuje. Zakaj bi ga še mi potiskali k tlom. Če pa pride v spovednico brez ponižnosti

pred Bogom, ga ne bomo pripravili k ponižanju pred Bogom s tem, da ga skušamo ponižati s trdimi in celo žaljivimi besedami, ravno nasprotno. S svojo ponižnostjo v razgovoru z njim ga bomo še najprej nagnili, kolikor je to stvar našega razuma.

Tudi pri spovedovanju se mora kazati, da imamo Jezusovega duha. Jezus je pa imel srce predvsem za uboge (v širšem pomenu besede), za otroke in za grešnike; za grešnike pravzaprav še prav posebno. Nikjer ne najdemo v evangeliju mesta, da bi bil Jezus trd do kakega posameznega grešnika, čeprav seveda greha noče prekriti z omalovaževanjem, kakor da je to nekaj malenkostnega. Skupno izreka ostro grajo samo zoper samozadovoljnost, napuh in hinavščino, kakršno vidi pri pismarjih in farizejih. Zoper posameznika, ki se mu približa, pa tudi v tem primeru nima nikake ostre besede. Če je Jezus tako delal, kako bi morali dobrohotno ravnati z grešniki šele mi, ki sami nismo brez greha ali ki smo vedno v nevarnosti, da vanj zaidemo in ki pač tudi skupno nimamo pravice do tako ostrih graj, kakor jih je izrekel na račun pismarjev in farizejev.

4. Velika napaka je, če hočemo penitente voditi ravno po tisti poti, katera je nam všeč, ne pa po tisti, na katero jih kliče Gospod. Pri duhovnem vodstvu moramo danes še posebno paziti na to, da bomo duše vodili v zavesti, da je glavni voditelj duš Sv. Duh.

Mi smo samo pomočniki pri tem, da morejo penitenti varno hoditi za notranjimi navdihmi Sv. Duha. Zelo važno je, da smo pozorni na tisto osrednje načelo krščanskega življenja, ki ga najdemo pri sv. Pavlu: »Tisti so otroci božji, ki se dajo voditi Sv. Duhu« (Rim 8,14).

Poklicani so k svetosti vsi kristjani, tudi grešniki, tako jasno pravi 2. vat. koncil (konstitucija o Cerkvi). To moramo jasno upoštevati pri oznanjevanju božje besede in v spovednici. Ne da bi seveda dajali videz, kakor da zagovarjamo anarhijo, neurejenost, neposlušnost službeni avtoriteti. Gre za tisto, kar je prvim kristjanom oznanjal sv. Pavel: Z ene strani poudarek na svobodi, katero nam je podaril Kristus, z druge strani pa podrejenost od Kristusa določenemu redu, kajti Bog je Bog reda in ne nereda ()⁵ in svoboda nam ne sme biti v priložnost mesa.

Važna je tukaj vzgoja vesti, vzgoja h krščanski samostojnosti. Saj se navdihmi Sv. Duha naslonijo na vest. Pri vesti pa moramo včasih posebej opozoriti na tisto razlikovanje, ki ga najdemo pri Newmanu. Ko govori o papeški nezmotljivosti, glede katere so neredki verniki, ko je bila razglašena kot verska resnica, imeli težave, je pisal:⁶

Ravno Newman pa tudi veliko govori o Sv. Duhu in o velikem pomenu za krščansko življenje, da smo navdihom Sv. Duha čim bolj poslušni.⁷

5 Strle je pustil prazen oklepaj za kasnejši vnos svetopisemskega mesta. Verjetno je mislil na 1 Kor 14, 33: Saj Bog ni Bog nereda, ampak miru.

6 Stavak ni dokončan. Verjetno je prof. Strle imel pri sebi Newmanovo misel na posebnem listu.

7 Sledi še nedokončan stavak: »Govoril sem o napakah, samo zato, da bi.« Verjetno se zaključek glasi nekako v to smer: »da bi opozoril na to, za kar se moramo bolj truditi.«

p. Andrej Pirš FSO

Po sinodi o družini

Kakšno sporočilo nam zapušča sinoda o družini, ki je potekala lanskega oktobra v Rimu? Zdi se, da moremo glavna spoznanja strniti vsaj v nekaj temeljnih misli.

1. Še bolj jasno je postalo, kako velik pomen ima družina za Cerkev in družbo. Hkrati pa je postalo zelo očitno, da zlasti v Evropi in tudi v nekaterih drugih deželah družina doživlja veliko krizo in je zato nova evangelizacija potrebna v prvi vrsti prav v okviru družin. Še posebno so sinodalni očetje poudarili potrebnost daljše in bolj temeljite priprave na sklenitev sv. zakona.

2. Vzrok krize med katoličani je povezan z nesprejemanjem tiste usmeritve, ki jo je začrtal papež Pavel VI. v okrožnici *Humanae vitae*, Janez Pavel II. pa v posinodalni spodbudi *Familiaris consortio* ter v Katekizmu katoliške Cerkve. Vse premalo poznamo in še manj sprejemamo teologija telesa, ki jo je razvil v svojih številnih katehezah Janez Pavel II.

3. Pojavila pa so se tudi nekatera zelo nevarna stališča, ki so jih zagovarjali celo nekateri škofje in kardinali: napačno pojmovanje vesti, kakor da bi ta mogla to, kar je objektivno zlo, razglašati za dopustno; vztrajanje v smrtnem grehu (npr. homoseksualna dejanja) so začeli nekateri obravnavati kot krepost (z utemeljitvijo, da je zvestoba nekaj dobrega); nevarno opravičevanje prešuštva in močni poskusi, da bi tistim, ki živijo v prešuštvu dovolili

zakramentalno obhajilo. V ozadju je zgrešena situacijska etika, nepriznanje tega, da so določena dejanja v vsakem primeru objektivno greh; prav tako nepriznavanje neločljivosti zakona.

Sklepni dokument je v nekaterih ključnih točkah dvoumen in smo tako dejansko priča temu, da ga razlagajo glede istih stvari včasih z povsem nasprotnimi stališči. Tako se vidi, da kriza glede pravega pojmovanja družine še ni premagana niti znotraj Cerkve, kaj šele zunaj Cerkve, kjer smo bili priča celo popolnoma sprevrženemu pojmovanju družine, ki smo ga z uspešnim referendumom vsaj za nekaj časa zavrgli.

p. Andrej Pirš FSO

Spomini na župnika Božidarja Slapšaka (1917 – 2005)

Prihodnje leto bomo praznovali stoto obletnico rojstva župnika prelata Božidarja Slapšaka. Kdaj sem prvič prišel v stik z g. Darkom, tako smo ga klicali, se niti ne spominjam več. Po božji previdnosti pa sva bila dolga leta povezana, vsaj kakih četrto stoletja. Temeljni vtis, ki sem ga vedno imel ob njem, je bil: Dobrohoten in nesebičen, popolnoma nič nase usmerjen, odprt za vse dobro. S to nesebičnostjo je pritegoval ljudi, ki so mu tudi radi in z veseljem pomagali. Tako je imel ob sebi vedno tudi sposobne sodelavce, od gospodinje Francke Medved, prof. Antona Pavliča in prof. Ine Slapar, gospe Lojzke Trebušak in še marsikoga. Še tedaj, ko so ga naprosili, da bi kaj napisal o sebi, je več povedal o drugih kot o sebi in se jim zahvaljeval za pomoč in sodelovanje (prim. Božidar Slapšak, *Spomini na Primskovo 1965-1988*, v: župnija Kranj Primskovo, 25 let, 1990, str. 10-15).

Darko Slapšak je bil rojen 16. 10. 1917 v Radovljici, za duhovnika je bil posvečen 4. 7. 1943 in imel novo mašo (kasneje tudi ponovitev zlate maše) v Plečnikovi cerkvi v župniji Ljubljana Šiška. Od 1943 do 1946 je kot kaplan služboval v Šentjerneju, od 1947 – 1948 je bil tajnik škofa Vovka, deset let (1955 – 1965) je bil župnijski upravitelj v župniji Šentjurij – Podkum, kar 23 let pa župnik v župniji Kranj Primskovo in nato vse do smrti leta 2005 župnik v Leskovici. Manjkajoča leta v tem zapisu pa so leta zapora.

1. Sin zdravih duhovnih korenin

O svoji družini ni ravno veliko govoril. Nanjo ga je vedno znova spominjal križ, na katerem so bila napisana

imena dvanajstih otrok. V Leskovici, svoji zadnji postaji, ga je imel več let kar na daritvenem oltarju. Župnik Darko je večkrat pripovedoval, da ga je nuncij Harley, po rodu Američan, vprašal, ali je kaj v sorodu z Julijem Slapšakom, ki ga je on osebno poznal. Slapšak mu je odgovoril, da je to njegov brat. Nuncij kar ni mogel verjeti. Pa mu je pojasnil, da je bilo v družini 12 otrok, Julij najstarejši (r. 1901), on pa najmlajši (r. 1917). Ko mu je pojasnil še, koliko let je razlika med njima, mu je nuncij odgovoril, da je to že razmah za eno generacijo.

Od 12 otrok sta bila v družini dva duhovnika in še s. Cita (roj. 13. 4. 1903 v Vodica; njeno rojstno ime je bilo Jedert), ki je bila usmiljenka in je

brata Darka po starosti prekašala, saj je na Mirenskem Gradu umrla stara sto eno leto (+18. 12. 2004). Po poklicu je bila učiteljica in je pred vojno in med vojno poučevala deklice v meščanski dekliški šoli Lichtenturn v Ljubljani, po vojni pa med drugim vzgajala mlade sestre v Beogradu.

Družina treh duhovnih poklicev. To nam postane nekoliko bolj razumljivo, če si pogledamo življenje te družine.

a) Oče Julij

Oče Julij (1874-1951) je bil znana osebnost, saj ga najdemo v Slovenskem biografskem leksikonu, kjer je predstavljen kot šolnik in mladinski pisatelj. Rojen je bil na Dolenjskem (Rogačice), tri razrede gimnazije je obiskoval v Novem mestu, učiteljske v Ljubljani. Kot učitelj je deloval v Trebelnem (1894-

1897), Lešah (1897-1902), Vodicach (1902-1911), Radovljici (1911-1919) in Ljubljani (1919-1936), nazadnje kot ravnatelj osnovne šole na Prulah. Od 1895 leta dalje je objavljaj svoje zlasti mladini namenjene povesti. Samostojno je izdal zgodovinsko povest Turki pred svetim Tilnom (1910). Bil pa je tudi učitelj čebelarstva, za kar se je usposobil na dunajski čebelarški šoli.

Zlato poroko sta starša župnika Darka Slapšaka obhajala v škofijski kapeli 27. maja 1950. Maševal in pridigal je škof Vovk. V pridigi je med drugim dejal: »Najstarejšega sina Julija in najmlajšega Božidarja sta vzgojila tako, da sta oba stopila k oltarju in sta danes duhovnika. Julij je letos srebrnomašnik. Nista navzoča, da bi s cerkvenim obredom blagoslovila ob zlati poroki roke staršev, ki so jima le dobrote delile in jih vodile

h Gospodovemu oltarju. Iz Amerike romajo danes Juliju misli in molitve k Bogu in k vama; Božidar vama pa poklanja prav danes gotovo še posebno ljubezen in hvaležnost – z žrtvijo ovito. – Eno izmed hčerk sta vzgojila za redovnico, štiri otroke sta že poslala pred seboj v večnost. Dvanajst otrok sta iz božjih rok prejela z vso ljubeznijo in le-ti spričujejo danes pred Bogom v duhovniškem, redovnem, zakonskem, samskem in vdovskem stanu, da so imeli dobre krščanske starše. Vsa skrivnost in moč vajinih zakonskih dni je bila in je še v tem, da Boga nista nikdar zapustila in na Boga sta se naslanjala tudi pri vzgoji svojih otrok. Blagoslovil je Bog vajino plemenito prizadevanje za družino in ohranil vama je tudi še krepko zdravje. ... Rabil bom pri tej zahvalni daritvi kelih, ki sta ga vidva s svojo družino poklonila najmlajšemu otroku, Božidarju, da je v njem prvič spremenil vino v Jezusovo kri. Ob tem kelihu, ki ga danes v roke prijeti ne more, se vaju je že neštetokrat spominjal. Ob oltarju se zgrinja danes za vaju ljubezen tistih, katerim sta sama ljubezen poklanjala in jo še sedaj ob oltarju izrekata. Naj ta ljubezen v številni vajini družini in v vernem potomstvu ne mine! Največ je vredna. Zanj bomo pristrčno prosili in z vama se bomo za vse dobrote petdesetih let zahvalili.« Škof Vovk je natipkano pridigo Božidarju poslal 8. 11. 1955, ko mu je voščil za god. V času zlate poroke staršev je bil g. Darko v zaporu. Ko je oče Julij na mali šmaren leta 1951 (8. 9. 1951) umrl, ga je škof Vovk prišel pokropit v domačo hišo.

b) Sestri Stanka (1907-1935) in Marija (1916-1945)

Nekajkrat sva z gospodom Božidarjem skupaj obiskala grob njegovih staršev na pokopališču v Dravljah, kjer je sedaj tudi on sam pokopan. Ko sem gledal imena pokojnih, ki so bila zapisana na nagrobniku, mi je dejal: »Veš, Marija je bila pa res svetniška duša.« To je bila njegova sestra.

Ko sem v župnišču Leskoviča pregledoval Slapšakovo zapuščino, kolikor se je je pač še ohranilo, sem iz listin ugotovil, da ni bila svetniška samo njegova sestra Marija, pač pa tudi pokojna sestra Stanka.

Ohranjeno je pismo sestre Stanke, učiteljice, ki je dober teden pred smrtjo (umrla je 24. 8. 1935, pismo pa narekovala 12. 8. 1935) svoji sestri Dori narekovala pismo za brata Julija in mu med drugim sporočala: »Vem, da bom morala umreti. Kar in kakor si me prosil, darujem moje trpljenje Bogu in Materi božji, ki ju neprestano kličem v bolečinah – za Tebe, da boš duhovnik po božjem Srcu in za Tvoj duhovni delokrog, da Ti v tem Vsemogočni da svojega bogatega blagoslova! V tolažbo Tebi, dragi in ljubljani brat, povem, da se ne bojim smrti, mirno ji zrem v oči in komaj čakam, da grem v nebesa! Tam bom prosila za vse, vse naše..., posebno za Tebe, ki si duhovnik! Doma mi strežejo z vsem, čeprav mi pomagati ne morejo več. Marija naj Ti bo vodnica, božjemu Srcu izroči svoje težave! Na svidenje! Stana.«

V času smrti sestre Stanke je bil Božidar še dijak. Bile so to ravno počitnice po 7. gimnaziji. V spominih

na škofa Vovka je Slapšak 21. 8. 1999 v Leskovici zapisal: »V 7. gimnaziji sem zbolel; drugo poletje sem moral opustiti študij. Ta čas sem se nekaj mesecev zadrževal v Tržiču pri sestri Ani, poročeni z Gotardom Rottom. Oba sta bila profesorja na meščanski šoli. To je bilo leta 1935.« V času smrti sestre Stanke je bil tudi Darko zelo bolan.

Naravnost pretresljiv pa je opis smrti sestre Marije (1916-1945), absolventke medicine. Dr. Janez Kraljič (1898-1970), ki je bil v semeniških letih tudi Darkov spiritual, je pisal bratu Juliju 19. 9. 1945: »Že pred njeno maturo in še bolj po maturi mi je Bog naklonil milost, da sem jo vodil ... Bodi prepričan, da imaš veliko sestro, danes priprošnjico v nebesih. ... Čim bolj je Marija trpela, toliko bolj je rasla v Bogu. Ko je trpela na Golniku, je dozorela za Boga. Padova in visokošolski študij njene duše ni izpraznil in možganov napihnil; ostala je velika žena, ki je delala za begunce in izgnance čudovita dela, da boš strmela, ko se vrneš. Danes jih ne bom opisoval. Na smrt izmučena se je pred doktoratom vrnila domov. Diplomajo je dosegla. Že se je vojskovala za življenje, čeprav je dobro vedela, da brez upa zmage ... Čim bolj je šlo proti koncu, toliko bolj je bila božja. Za našo v materializem in komunizem zaverovano inteligenco se je Bogu ponudila za spravno žrtev. Ni tožila, injekcij za olajšanje ni marala, čeprav je vsa od bolečine križana in v smrtnem potu prepotena neizmerno trpela. ... Ločila se je od domačih in zadnje čase preživela v bolnici pri dr. Debevcu, kjer je umrla ... Pomoči

potrebna je podpirala druge. Že nekaj časa je živela iz moči trojne obljuje. Odpovedala se je prostovoljnemu bogastvu, obljubila ubožstvo, devištvo in pokorščino Cerkvi, zato ker toliko člani našega naroda so bolj drveli za Stalinom, kakor hodili za Kristusom, papežem, škofom in duhovniki. So mislili, da več vedo, kakor ve Cerkev in večina duhovnikov. Zato je ona obljubila brezpogojno pokorščino Cerkvi in njeni želji, da bi zadostila za nepokorščino zlasti Bogu posvečenih oseb. Zadnje besede, nekaj ur pred smrtjo, so bile: 'Povejte našim duhovnikom, naj ubogajo Cerkev!' Vprašal sem, za katere duhovnike misli. Rekla je: 'Vse! Posebno naše: Daretu in zlasti Julčeta. To mu povejte, ko prideta skupaj! To je zadnja prošnja, ki jo imam do nje. Zato bom iz nebes prosila!' Upam, da smo deležni njenega posebnega varstva. Še eno je rekla: 'Povejte slovenskim dekletom, naj bodo poštene!' Sam nisem vreden, da sem vodil njeno dušo. ... V nebesih boš zvedel, kako velike reči je Bog storil Tvoji sestri in koliko milosti nam po njej naklanja.«

Že iz teh pričevanj o veri staršev in dveh pokojnih sester vidimo, da je imel Darko doma zgled krščanskega življenja, v nebesih pa učinkovite priprošnjike.

Brat Julij je svojo zlato mašo obhajal tudi v Sloveniji, in sicer 4. julija 1975. Pridigal mu je škof Lenič. Med drugim je dejal: »Naša zahvala Bogu bo izročena danes najprej za danes skoraj nerazumljivo posebnost družine učitelja in mladinskega pisatelja Mišjakovega Julčka. Kot mlad, idealen

in globoko veren učitelj si je poiskal preprosto kmečko nevesto s poštnim srcem in delovnimi rokami in sadnjene ljubezni je bilo 12 otrok. Dva sta umrla mlada, trije so odšli, preden so dozoreli, sedem jih je še danes živih tu med nami. Kako je bilo mogoče, da je oče z eno samo skromno učiteljsko plačo preživljal tako veliko družino in vsem pomagal do akademske izobrazbe, nam je pač danes skrivnost. Mi, ki verujemo v Boga, vemo, da je bila v družini doma globoka vernost, skromnost, medsebojna ljubezen, ki je z vsakim novim otrokom naraščala. Zato se tudi nič ne čudimo, če je iz tega ozračja takšne verne družine pognalo tudi troje cvetov, ki so se odločili za duhovno službo v Bogu posvečenih poklicih. ... Naj današnja maša poveže spet to družino Mišjakovega Julčka tu pod svetim Tilnom, ki ga je opisoval izza časa turških bojev.«

Ljubljanski nadškof Jože Pogačnik in pomožni škof Stanislav Lenič sta 9. 9. 1975 za zlato mašo, ki jo je brat Julij Slapšak obhajal v Ameriki, pisala v Cleveland pismo, v katerem med drugim opišeta družino Slapšak: »Izšel si iz družine vernega slovenskega učitelja in njegove preproste, pa do skrajnosti požrtvovalne in ljubeče žene. Bila je to res vzorna slovenska družina z 12 otroki, med katerimi so se kar trije posvetili duhovnim poklicem. Rasli ste v skromnosti, a v veliki medsebojni ljubezni. Oče je zraven vseh drugih skrbi bil še velik prosvetni in kulturni delavec. Blagoslov božji je bil razlit v obilju nad to družino, kjer seveda tudi ni manjkalo križev

in trpljenja, kar mora biti nujen delež vsakega kristjana.«

2. Kljub slabemu zdravju

Zdi se, da so bili v družini nagnjeni k tuberkulozi, za katero je zbolel tudi Darko. Kot smo videli, že v 7. razredu gimnazije. Tam je bil nekaj let sošolec božjega služabnika prof. dr. Antona Strleta, s katerim sta sedela celo v isti klopi in bila tudi kasneje vedno tesno povezana. A težave ni imel samo v gimnaziji. Želel je postati jezuit, a ga prav zaradi bolezni niso mogli obdržati. V spominih na škofa Vovka je 21. 8. 1999 zapisal: »Kot bogoslovec sem bil tudi bolj umaknjen zaradi bolezni: l. 1937 dva meseca na Golniku, po prvem letniku pa 10 mesecev na Vurbergu. Tretji letnik in pol četrtega sem prihajal od doma na fakulteto.« Postavljalo se je celo vprašanje, ali ga je mogoče zaradi slabega zdravja posvetiti. Sam mi je pripovedoval, da so se predstojniki končno le odločili, da ga posvetijo. Pri tem so menili, da bo kakšno lažje delo z otroki že mogel opravljati. Posvečen je bil 4. 7. 1943 in po posvečenju je bil določen za župnijo Šentjernej, kjer je dočakal konec vojne. Župnika so ubili, drugi kaplan je zbežal, tako je ostal na župniji sam. Vse delo v obsežni župniji je padlo nanj.

Sam piše: »17. 1. 1946 sem bil aretiran in 15. 3. 1946 obsojen na 16 let zapora. Ob ponovni sodbi mi je sodišče znižalo kazen na eno leto. V začetku februarja 1947 sem se javil na škofiji. Gospod škof me je imenoval – po posredovanju dr. Janeza Oražma – za pomožnega škofijskega tajnika, da

bi mogel g. Lenič skončati pripravo na svoj doktorat, česar radi preobilnega dela ni mogel.« Prvi zapor je preživel v Novem mestu in Ljubljani. Kako ga je ob slabem zdravju zmož, je uganka. Na svobodi je bil od 3. 2. 1947 do 23. 12. 1948 in bil v tem času na škofiji. Tik pred božičem 1948 pa so ga ponovno aretirali in je bil obsojen na 7 let, ki jih je skoraj v celoti preživel v zaporih na Žalah v Ljubljani, v Medvodah in v Mariboru. Po vrnitvi iz tega drugega zapora ga je škof Vovk poslal v župnijo Šentjurij-Podkum, kjer je bil 10 let, vmes ponovno skoraj eno leto (1961-1962) v zaporu, ki ga je prestal v Mariboru. Celih 23 let je bil nato v župniji Kranj Primskovo in zadnjih 17 let v župniji Leskoviča.

Tako je kljub slabemu zdravju dočakal lepo starost 88 let. Mnogi zdravi so v zaporu zboleli, nekateri za posledicami neznosnih razmer tudi umrli. Pri njem pa, kakor da bi ga večkrat naravnost nečloveške razmere ozdravile in mu podaljšale življenje. V obdobju, ko sem ga sam poznal, sploh nisem imel občutka, da je bil kdaj bolan. Dejstvo, ki bi ga lahko imenovali čudež.

3. V zaporu

Glede svojega zapora je bil Dar-ko Slapšak sicer bolj zgovoren kakor božji služabnik Anton Strle, a vseeno ni prav veliko povedal. Večkrat je omenjal nekega Logarja, menda je bil celo profesor, ki je bil v zaporu zaradi informbiroja, in je bil zagrizen komunist. Drug drugega sta spoštovala, a Logar je Slapšaku napovedoval, da čez 20

let ne bo nobenega duhovnika več in da bo treba dati koga v špirit, da bodo ljudje sploh lahko še vedeli, kako so včasih duhovniki izgledali. Ob tem je rad pristavil: »Čas je pokazal, da se je pošteno zmotil v svojih napovedih.«

Tudi z Jožetom Pučnikom je bil skupaj zaprt. Pri njem je občudoval njegov pogum in odločnost, čeprav ni bil veren.

Večkrat je povedal, da se je vedno znova v zaporu prizadevanje zaslješevalce vrtelo okoli treh točk. Hoteli so doseči obsodbo škofa Rožmana, vstop duhovnikov v CMD in pridobiti jih za vohunjenje. Pri Slapšaku niso uspeli v nobeni od treh točk.

Zanimivo, da o grozotah v zaporu ni govoril, vsaj meni ne. Redno je tudi povedal, da je vsem vse odpustil, a

da je hkrati prav, da se zve resnica in je zato bolj zaradi drugih kot zaradi sebe vložil tudi zahtevo po presoji svojih obsodb, ki so bile dejansko nato tudi pred državo vse razveljavljene. Zaradi odgovornosti do resnice in odgovornosti pred pravo zgodovinsko sodbo, je sodeloval tudi pri sestavljanju knjige Palme mučeništva (Mohorjeva, Celje 1994), v kateri najdemo tudi njegov zapis z naslovom »Zaprti zato, ker so duhovniki« (str. 397-398). V njem med drugim pravi, da so bili duhovniki zaprti preprosto zato, ker so bili duhovniki. V tem zapisu pa vendar nekaj pove o trpljenju: »Življenje v zaporu je težko. So različne vrste trpljenja: Hudi so časi preiskovanja v strogi izolaciji, v samicah, v kletnih prostorih, v posebno grobih celicah, huda je bila lakota v času stroge izolacije v udbovskih zaporih, da bi z veseljem trgjal travo in jo jedel, če bi se upal skloniti k tlom.« Pove, da je bil cilj zapora prevzgoja. Kaj je to pomenilo? Takole pojasni: »Poboljšajte se!, mi je rekel zasliševalec, ko smo bili skupno kaznovani s posebno izolacijo na delovnem mestu. V čem naj se poboljšam? Delavnost nam je bila priznana, zaradi disciplinskih prekrškov nismo bili nikoli pri upravniku ... Oba sva vedela, da je treba priznati 'krivdo' in se vključiti v stvarnost tedanjega mišljenja. In če tega nismo bili sposobni, nam je veljala groba beseda zapornega prosvetarja: 'Vas ni rodila slovenska mati!' Nato pove še to, da je k prevzgoji spadala tudi pripravljenost poročanja. Ker Slapšak na tako prevzgojo ni bil pripravljen, so šle amnestije mimo njega.

Bolj konkretno o razlogih za obsodbo zvemo iz knjige Tamare Griesser-Pečar Cerkev na zatožni klopi (Družina, Ljubljana 2005).

Prvič je bil kot kaplan v Šentjerneju obsojen na zapor, ker je bil prepričan, da je bil njegov župnik Franc Cerkovnik po krivici obsojen na smrt. Prepričan je bil o njegovi nedolžnosti. Tudi ni skrival svojega prepričanja, da je bil proces proti župniku navadna sodna farsa in da je bila kazen že vnaprej določena. Ko je bila 15. 3. 1946 sodna razprava, je bilo okoli sto ljudi pripravljeno pričati za Slapšaka, a sodišče ni dovolilo, da bi kdo nastopil njemu v prid. Bremenilnih prič ni bilo. Ko je javni tožilec prebral obtožnico, so v ozadju ljudje pogumno vzklikali: »Ni res!« Javni tožilec je ljudem zagrozil: »Če bo še kdo izrekel besedo, ga bom nagnal ven.« Že to dovolj zgovorno govori, v kakšnem stilu se je sodilo. Pri tem procesu je značilna tudi Slapškova izjava: »Laži ne poznam!«

Drugič je bil obsojen zaradi Kattoliške akcije. Kot duhovni asistent je vodil skupino 14 preprostih kmečkih deklet. Očitali so mu tudi, da je vedel za nekatere stvari iz časa svojega bivanja na škofiji in tega oblasti ni javil.

Tretji zapor pa si je prislužil, ker je bogoslovcu Cirilu Lazarju, ki je sedaj župnik v Lešah, poslal lepak o smrti škofa Rožmana, ki ga je dobil od svojega brata Julija, ki je kot duhovnik deloval v Ameriki. Za sodišče je bila to sovražna propaganda.

Gospod Darko Slapšak je pogosto navedel skupno dobo vseh treh zaporov: 8 let, 2 meseca in 16 dni.

Osnovni razlog: bil je duhovnik, in to dober duhovnik. Sam je večkrat povedal, da so duhovnika, ki ni prišel v zapor, v tistih časih po vojni drugi duhovniki vprašali: »Kaj si pa ti naredil, da nisi v zaporu?«

4. Povezanost z duhovno družino »Delo«

Župnik Darko je bil zelo povezan s tretjim redom, katerega član je bil in imel znotraj tega tudi odgovorne službe. Iz kroga tretjerednikov je imel tudi svoje učinkovite sodelavce pri pastoralnem delu. Ta duhovnost ga je gotovo zelo zaznamovala. Sčasoma se je zelo povezal z duhovno družino »Delo« in 1. 5. 1988 sklenil tudi »sveto zavezo« v okviru te skupnosti. Redno se je udeleževal srečanj za duhovnike, ki so bila v okviru duhovne družine »Delo«, večkrat je obiskal naše središče v Bregenzu v Avstriji in v Rimu. Na njegovo pobudo se je tudi pokojna prof. Ina Slapar zelo povezala s skupnostjo in tudi veliko prevajala. Dolga leta je zlasti s tipkanjem veliko pomagala Lojzka Trebušak, tudi na Slapšakovo pobudo.

5. Darko Slapšak in prof. dr. Anton Strle

Darko Slapšak in božji služabnik Anton Strle sta bila redno v medsebojnih stikih. Bila sta sošolca v gimnaziji, nekaj let sta celo sedela v isti klopi. Oba sta bila tretjerednika in sta se na srečanjih redno dobivala. Tudi sicer je gospod Darko večkrat obiskal Strleta na njegovem stanovanju na teološki fakulteti in ob tej priliki bil običajno pri

njem tudi pri spovedi. Oba sta redno prihajala tudi na srečanja, ki smo jih imeli v okviru duhovne družine »Delo«.

Ohranjenih pa je tudi nekaj zapisov. Frančiškan p. Filip Rupnik je Strleta prosil, da bi nekaj napisal o tem, kako je kot bogoslovec postal tretjerednik. Strle mu je takoj odgovoril in v pismu med drugim zapisal: »Jaz sem si vzel za 3-redniškega zavetnika Frančiška Saleškega, katerega sem veliko bral, ga skušal močno posnemati, pa skoraj nič nisem v tem pogledu uspel, da sem moral ugotoviti: Jaz sem kopriva, Darko Slapšak, današnji (pa tudi tedanji) odlični tretjerednik (sedaj v Kranju), pa je vijolica!« (pismo p. F. Rupniku 18. 11. 1981).

Ohranjeno je tudi Slapšakovo pismo Strletu z dne 10. 6. 1955, v katerem mu iz župnije Šentjurij-Podkum piše: »Dragi Tonček – doktor! Vso srečo Ti želim ob godu: naj bi poteze Tvojega duhovnega izraza se bolj in bolj stapljale s Kristusovim likom – v korist zaupanim Ti dušam in v končno popolno združitvijo z Njim. Tvoj Darko.«

Leta 1960 je imel Strle hudo operacijo. Ni bilo gotovo, ali bo preživel. 13. 6. 1960 mu je Darko Slapšak pisal: »Noben god Ti nisem tako iskreno želel zdravja, kakor ti to letos želim: da bi z njim mogel še nekaj deset let uporabiti svoje sposobnosti v božji službi. Potem pa seveda: vso srečo pri Bogu! Tvoj Darko.«

Kadarkoli je božji služabnik Anton Strle govoril o Darku Slapšaku, vedno je imel o njem samo najboljše besede. Cenil ga je in spoštoval.

Anton Strle

Kronika župnije Planina pri Rakeku (hrani se v župnijskem arhivu župnije Planina pri Rakeku)

1952

31. 8. 1952 je bilo prvo sv. obh. v tuk. župnijski c. Slovesnost samo v cerkvi. Ob 7^h najprej pri krstnem kamnu kratek nagovor in obnovitev krstne obljube. Med mašo pred obh. spet kratek nagovor in najprej obhajanje prvooh., potem na vrsti svojci in drugi, ki jih je ta dan prišlo vendarle precej več kot sicer. Bilo je 28 provobh., 14 deklic in 14 dečkov. Priprava je trajala 14 dni vsak delavnik od 8^h - 1/210^h. Ker jih je precej pripravljajl že prednik, so še kar nekaj znali in tudi duhovno so bili videti še kar pripravljani.

A. Strle

14. 9. žegnanje na Gori. Bila je le 1 sv. maša, ob 10^h z govorom o Marijinem imenu. Cerkev pa ni bila niti docela polna, bi bilo lahko več. A ljudsko petje po maši je bilo mogočno. Kljub temu, da sem pred pridigo povedal, da naj takoj po litanijah ljudje c. zapuste, ker jo bomo zaprli, so ljudje napravili nekakšno darovanje, o čemer sem potem obvestil tudi Notranji odsek na OLO v Postojni. – Veliko napako sem pa napravil, da nisem kako uro pred 10^h prišel, da bi bil vsaj nekaj mogel spovedati, ker so ljudje prišli od daleč in tešč z željo, da bi na Gori prejeli dobro pripravljani Marijinega Sina.

23. 10. 1952. 19. 10. 52. je bilo žegnanje v Grčarevcu; dasi nisem nič oznanil in tudi nič vedel o kakem darovanju, je vendar bilo. Prosil sem dve priči, da sta sešteli denar. Niti ne vem, koliko ga je bilo, ker sem prej odšel. Rekli so, da bodo uporabili za podružnično cerkev. Iz arhiva bo naslednik razvidel, da sem še isti dan poročal o tem notranjemu odseku. Naj ne sodi! Zaradi višjih nagibov, je treba včasih storiti tudi kaj neprijetnega – če ni proti vesti, oblikovani po tistem spoznanju, ki si ga pač moremo ljudje ustvariti. – Pravega dušnega pastirstva morda tudi zaradi svoje premajhne vaječnosti v občevanju z ljudmi kar nimam. Morda mi bo Bog oprostil, ker namesto tega malo več molim in se vsaj nekoliko tudi prostovoljno pokorim.

10. 12. 1952. Pred začetkom letošnjega adventa so bile kakor že za ž. upr. J. Merharja sv. maše po podružnicah, da je bila dana prilika za spoved in sv. obhajilo tudi bolehnim. V enem primeru sem po sv. maši šel z obhajilom tudi na dom. Čeprav ni mogoče govoriti o »velikanskih« uspehih, vendar nekaj je. Zato pa sem to napisal, da naslednikom priporočim, naj to store vsako leto. Če drugega ne, je to dejanska pridiga o važnosti sv. zakramentov, videl bo pa, da je to pač več. Še eno! Zelo koristno se izkazuje, vsako zadnjo nedeljo oznaniti in priporočiti sv. obhajilo za može in fante na prvo nedeljo. Imajo naj pa prednost, da jih ne bodo ovirali drugi. Malo več kot za eno obhajilno mizo jih pa zadnja dva meseca le pride. Rast Kristusa v udih se pač z malo katerim sredstvom tako pospešuje. Vendar je važno pripomniti: vplesti je potrebno v pridige zelo velikokrat in ne-

prisiljeno kako evharistično misel, kratko, a nevsiljivo in polno dvojne ljubezni, ljubezni do Evh. in do duš. Koristno je pa, da si že vsaj eno uro na razpolago za spovedovanje pred sv. m., čez teden pa naj bodo drugi pri spovedi že prej.

Za praznik Brezmadežne sem imel izjemoma sv. mašo tudi popoldne ob ½3, ker je to primernejša ura za otroke, ki so od daleč in so bili dopoldne v šoli. Je bilo kar precej udeležbe, vsaj za dovoljenost zadosti. Sicer sem pa za ta dan riskiral, da sem bil tešč do 4^h. Saj je tudi Planina potrebna malo pokore.

31. 12. 1952. Zdi se mi, da je bilo za božič premalo ljudi k zakramentom, čeprav jih je bilo po izpovedi nekaterih precej, tudi takih, ki jih je redko videti. Vendar pa sem osebno bolj pesimist. Češčenje na Štefanovo je bilo še kar lepo, samo otrok pa ni bilo videti skoraj nič. Sploh se mi pa zdi, da se loteva te župnije nekakšna degeneracija.

Saj je tudi zelo malo rojenih – ali pa vsaj krščenih je porazno malo – 11 oz. 12; umrlih pa je 19. Pri umrlih bi se številka zmanjšala, če bi ne bilo doma onemoglih. Zamisliti se je pa treba ob številu tistih, ki so umrli neprevideni. 7 jih je. Ali so vzroki objektivni, ali pa subjektivni – pri duhovnikih in pri vernikih, to je težko presoditi. A dejstvo človeku pač ne more pustiti mirovati. – Glede vedenja in ravnanja ljudi do mene se nikakor ne morem pritoževati; kaj pa mislijo in govorijo, tega ne vem, ker bolj samujem. Važno je gotovo to, da ne smem držati rok nazkriž, marveč moliti, moliti, izčiščevati se – da vsaj nekoliko napravim zadoščevanja božjemu Srcu, ki ga žali tudi planinska župnija. Drugače se bom težko zagovarjal pred Sodnikom vrhovnega sodišča nebes in zemlje, čeprav nisem pravi župni upravitelj, marveč samo njegov pomočnik – brez dekreta.

Obhajil je bilo tu od avgusta dalje 3262. Prej niso šteli. Treba bo iti tudi tukaj naprej, in predvsem v globino. Tisočkrat bi se moral dušni pastir vprašati, koliko ljudi v župniji živi stalno v posvečujoči milosti božji – in to poteka redno iz evharističnih vrelcev, čeprav ne sme človeka zapeljati zunanji videz v prenapete sodbe v tem oziru.

(1953)

6. 2. 1953. Majhne električne lučice okoli MB za tabernakljem, ki so bile napravljene (Gregoračev Jože – električar, zelo spreten) malo pred božičem so ljudem všeč. Popravljen so bila okna nad zakristijo in še kaka druga malenkost. Dobro bi bilo dati popraviti zlati plašč, ki je že zelo raztrgan, a lep. – Zadnje dneve pred svečnico je bila spoved in obhajilo za otroke v Lazah in Planini. Ker so bile ravno počitnice, jih je kljub mrazu prišlo kar precej, čeprav sem se bal, ali bo sploh umestno oznaniti. Vidi se, da imam premalo poguma.

6. 4. 1953: Za letošnje velikonočne praznike je bilo vreme zelo lepo. Tako je razumljivo, da je bilo za veliki četrtek nekoliko več ljudi pri sv. obhajilu kakor n. pr. lansko leto. Poznalo se je, da so bili posebej povabljeni otroci. Za veliki petek je bilo zvečer petje pasijona, skladba g. žpk. V. Gostiša. Zelo lepo so peli.

S kratko pridigo in litanijami je vse trajalo ravno 1 uro in par minut. Klopi čisto polne in od zadaj precej ljudi! V soboto pa pri jutranjih obredih zelo malo ljudi, še manj pa čez dan, ko (je) bilo izpost. Najsv. Pač pa se je vstajenje veličastno izvršilo, čeprav procesija le okoli c. Če bi bil vedel, bi bil javil na Notranji odsek in bi bila letos procesija lahko po običajni poti. Pri zakramentih, posebej pri obhajilu bilo letos zaradi prve nedelje več ljudi ko lansko leto. – Okrašena je bila cerkev zelo lepo, in sicer so ljudje prostovoljno prispevali cvetje, ne da bi rekel le kako besedo. Tudi sicer so se pokazali ustrežljivi, posebno pri procesiji, ko je treba precej moških rok. – Pri blagoslovu jedi na veliko soboto nisem vzel zase ničesar in tudi sem preprečil darovanje za veliko nedeljo. Sicer načelno ne bi bilo za to ovir, a praktično se mi je to zdelo boljše. – Prav veliko ljudi pa tudi letos ni prišlo za veliko noč ne k zakramentom ne v cerkev, čeprav bi konkretno težko povedal odstotek in tudi za razloge bil v zadregi. –

23. 5. 53. Popraviti sem dal streho in žlebovje pri župni cerkvi. Delavca sta stala ca 4000 din. Za pločevino 2214 in za cin 600. Opeko je bilo treba vzeti nekaj s strehe pri drvarnici in jo nadomestiti z drugo; deloma smo jo vzeli izpod strehe na cerkvi. Tudi še nekaj drugih stroškov je bilo. – Šmarnice so kar lepo obiskane.

5. 6. 53. Včeraj je bila po presledku nekaj let spet procesija za praznik presv. R. T. Šla je po spodnji cesti. Prvi blagoslov

/Pravijo, da so bile tudi sveče skoraj v vsaki hiši. Glede prometa ni bilo opaziti nikakih nagajanj ali nasprotljivosti/

pri Godeševih, drugi pod stolpom pri sv. Roku, tretji pred Kjutovo hišo, zadnji ob zidu okoli župne c., tako da je oltar gledal proti severu. Vsi oltarji so bili zares lepo napravljeni, posebno pred Kjutovo hišo in pod stolpom. Najpreprostejši je bil zadnji, a tudi ta dostojen. Ob hišah so bile postavljene veje, pred cerkvijo tudi dva majhna mlaja. Vse to so ljudje napravili skoraj brez sleherne moje besede. Ključarja sta se tu pokazala na mestu. Tudi udeležba je bila lepa, čeprav je bil deloven dan. Otroci so se pa nekateri slabo vedli, deloma po moji krivdi, ker nisem pred procesijo pri oznanilu močno poudaril, kaj je prav in tudi nisem nič poskrbel za kako urejanje. Prehudo pa tudi tu ni bilo. Morda se res za kaj malega pri nekaterih versko življenje dviga. Pač pa so otroci boleča točka – zelo slab je obisk pri verouku. Treba bo morda tudi malo več iznajdljivosti in taktične spretnosti, ki računa tudi z zgolj naravnimi pogoji za nadnaravno življenje.

28. 6. 53. Prvo obhajilo! Samo 10 otrok, čeprav bi jih bilo lahko več! Okras cerkve je bil odličan; peli so otroci med sv. mašo. Le nekoliko premalo vaje so imeli. Ob vhodu bi morale igrati orgle. Drugače pa ni bilo kaj posebnega ljudi pri sv. obhajilu, čeprav sem jih vabil. Pretrgana je bila glede tega tradicija. Že g. Janeza Merharja je silno bolela hladnost do presv. R. T., ki jo je občutiti v župniji. Zato je tudi razumljivo, da precej ljudi umre neprevidenih, nekaj izrednega za podeželsko župnijo. Prvoobhajanci so se sami kar lepo vedli, saj sem imel precej prilike, da sem jih pripravil. So pa po naravi raztreseni.

15. 8. 53. Ob 10^h je bila sv. maša na Gori, medtem ko je bila lansko leto kar doma. Tudi nekaj tujcev je bilo, čeprav ni bilo menda nikjer oznanjeno (razen na Uncu in Rakeku). Pri spovedi pa je bilo le 13 oseb, od 9^h dalje. Škoda, da mi ni šla pridiga bolj od rok, posebna slabost njena je bila kratkost in razen tega še razblinjenost, ko bi morala prav za take prilike biti iz enega kova. Ker je bilo premalo odprto, je precej ljudem prišlo slabo. Petje je bilo lepo, le morda več ljudskih pesmi bi moralo biti. Za darovanje ni bilo nič oznanjeno, a se je vseeno izvršilo, čeprav se nekoliko pozna, da nimajo verniki posebno veliko denarja.

13. 9. 1953. Žegnanje na Gori. Povabljeni sta bila za spovedovanje 2 duhovnika: iz Cerknice in Hrenovic. Cerkniški g. Špec je imel v župni cerkvi v Planini na predvečer precej spovedovanja. Drugi dan sva prišla na Goro skoraj ob 3. Bilo je že nekaj ljudi. Ob 6, 8 in 10 je bila sv. maša. Največ ljudi je bilo seveda ob 10. Obhajil nekaj nad 400! Pesmi so bile tudi pri mašah povečini ljudske, čeprav morda ne najbolj izbrane. Ljudi je bilo ob 10 čisto polna cerkev, čeprav ni bilo prej oznanjeno po vseh cerkvah, za katere je bila v tem oziru navada. – Drugič se ne sme pozabiti na to, da mora biti tudi za v tabernakelj korporal, da je treba vzeti dva koroka, 2 beli štoli za pridigo in obhajanje in da je zadnja spovednica potrebna prestavitve na primernejši kraj, a ne za oltar spredaj, ker mora biti en duhovnik na razpolago predvsem moškim. – Cerkev zaradi silno slabe strehe napravlja upravitelju velike skrbi, ker skoraj ni mogoče kako večje popravilo, a nujno je, sicer bo škoda pozneje prevelika. Da bi pa cerkev pustili razpadanju, bi bila verska in narodna škoda, ker je ta romarska cerkev opravila tudi narodnostno vlogo v svoji dolgi zgodovini. Iz Hrenovic je prišel g. Lavrenčič, ki je bil za pridigo ob 10^h primeren zaradi močnega glasu in sploh zaradi pridigarskega daru. – Vreme je bilo krasno, čeprav je med tednom prej grozilo deževanje. Morda je pa vendar pomagal ta dan kaki duši, da se bo zveličala, ko bi se drugače ne!

16. 11. 53. Od 30. oktobra do včeraj, torej 15 delavnih dni se je popravljala streha na podružni in romarski cerkvi planinske Matere božje na Gori. Bilo je to nujno, kajti nad zakristijo je bila streha že tako slaba, da je curkoma teklo skozi strop; podobno nad presbiterijem, kjer so bile še skodle, ki so pa že vse trhle. Delavci so položili nad presbiterijem 1250 opek (Pfalz), ker praktično ni bilo mogoče računati ne s pločevino, ki je predraga, ne s skodlami, ki jih je nasvetoval tako šk. ordinariat kakor tudi zavod za varstvo spomenikov. Delo je stalo po izkazu blagajniške knjige 50931 Din. 7098 Din je posodila ž. cerkev, ki je razen tega prispevala tudi 2.03 m³ lesa za letve. Okoli 15 delavnih dni so župljani delali zastonj, 7 ali 8 voznikov je peljalo zastonj potrebni material. Razdelil sem jim kot priznanje nekaj rožnih vencev. V mesecu novembru se je pri službi božji v župni cerkvi pobiralo za stroške pri popravilu romarske cerkve. Župljani so res pokazali, da Marijino cerkev ljubijo in so rajši pomagali, kakor sem pričakoval. Tudi sv. maše se na Gori tudi med tednom udeleže nekateri, ki v delavnikih v župno cerkev ne pridejo, morda kateri celo ob nedeljah ne redno. *(se nadaljuje)*

Katoliški politiki so dolžni odločno nasprotovati legalizaciji homoseksualnih zvez

Kongregacija za nauk vere je 3. junija 2003 izdala »Premislek o predlogih za pravno priznanje zvez med istospolnima osebama« (izdala Družina v seriji Cerkveni dokumenti – nova serija 2, Ljubljana 2003).

Iz besedila je razvidno, da je mišljena tudi registracija homoseksualnih zvez. Dokument daje zelo jasno navodilo katoliških poslancem in s tem tudi vsem katoliškim politikom in vsem katoličanom. Ker gre za vprašanje, ki zadeva npravni moralni zakon, je ta premislek namenjen ne samo verujočim, marveč tudi vsem tistim, ki sta jim zaupana pospeševanje in obramba skupnega blagra družbe (gl. n.d., str. 4)

Temeljno navodilo se glasi: »Ko se pripravlja pravno priznanje homoseksualnih zvez ali njihovega pravnega izenačevanja z zakonsko zvezo in njej lastnimi pravicami, je treba izraziti jasno in ostro nasprotovanje. Treba se je zdržati kakršnega koli dejanskega sodelovanja pri širjenju in izvajanju tako krivičnih zakonov...« (n.d., str. 7).

Toleranca zla je nekaj povsem drugega kot je potrditev ali legalizacija zla (n.d., str. 7).

»Homoseksualno nagnjenje je 'objektivno nekaj neurejenega', homoseksualna dejanja pa so 'grehi, ki hudo nasprotujejo čistosti'« (n.d., str. 6; KKC 2357; KKC 2396).

»Če je pred zakonodajnim telesom (skupščino) prvič predložen predlog zakona, ki je v prid pravnemu priznanju homoseksualnih zvez, ima katoliški poslanec moralno dolžnost jasno in javno izraziti svoje nasprotovanje in glasovati proti načrtu zakona. Hudo nemoralno dejanje je, če damo svoj glas za skupni blagor tako škodljivemu zakonskemu besedilu« (n.d., 12). Če pa se katoliški poslanec nahaja pred že obstoječim zakonom, ki je naklonjen homoseksualnim zvezam, je dolžen vse storiti, da se tak zakon odpravi; če to ni mogoče, pa vsaj čim bolj omeji. Pri tem pa mora jasno povedati, da je tudi tak omejen zakon krivičen (gl. n.d., str. 12).

- SREDSTVA DRUŽBENEGA OBVEŠČANJA
- ALI JE PAMETNO PREVAJATI DELA HANSA KÜNGA?
- LETO BOŽJEGA USMILJENJA
- BOŽJI SLUŽABNIK PROF. DR. ANTON STRLE KOT SPOVEDNIK
- TUDI TO SPADA K LITURGIČNI OBNOVI
- PO SINODI O DRUŽINI
- SPOMINI NA ŽUPNIKA BOŽIDARJA SLAPŠAKA (1917 – 2005)
- KRONIKA ŽUPNIJE PLANINA PRI RAKEKU